

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง "สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร" ข้อมูลที่ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ ได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 38 คน การสัมภาษณ์ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาในระดับประถมศึกษา จำนวน 76 คน และการสัมภาษณ์นักเรียนในระดับประถมศึกษา จำนวน 76 คน แบบสอบถามครูผู้สอนพระพุทธศาสนา จำนวน 253 คน การสังเกตพฤติกรรมของครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ดำเนินการเรียนการสอน และการบันทึกการปฏิบัติงานของครู ในเรื่องการจัดทำแผนการสอน จำนวน 38 คน ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา และนักเรียน โดยสัมภาษณ์ตัวอย่างประชากรเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนาตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

1.1 สถานภาพของผู้ให้การสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ดังตารางที่ 1

1.2 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร และด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ดังตารางที่ 6 ถึง 7

1.3 สถานภาพของผู้ให้การสัมภาษณ์ ได้แก่ ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ดังตารางที่ 8

1.4 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร และด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ดังตารางที่ 9 ถึง 14

1.5 สถานภาพของผู้ให้การสัมภาษณ์ ได้แก่ นักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำมา แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ดังตารางที่ 15

1.6 ข้อมูลที่ได้จากสัมภาษณ์นักเรียน เกี่ยวกับพฤติกรรมของครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร และประโยชน์ที่นักเรียนได้รับจากการเรียนพระพุทธศาสนา และการนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำมาแจกแจงความถี่ หาค่า ร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ดังตารางที่ 16 ถึง 20

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้จากแบบสอบถาม ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับ สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับ ปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร และด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้ว นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ดังตารางที่ 21 ถึง 27

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของครูผู้สอน พระพุทธศาสนา ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ดังตารางที่ 28 ถึง 30

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการปฏิบัติงานของครู ในเรื่องการจัดทำแผนการสอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบ ความเรียง ดังตารางที่ 31

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสัมภาษณ์ ราย ละเอียดของผลการวิเคราะห์ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา และนักเรียน นำเสนอดังตารางที่ 1 ถึง 20

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา วุฒิทางพระพุทธศาสนา ประสบการณ์ในการบริหารงาน ประสบการณ์ในการปฏิบัติธรรม ประสบการณ์การเข้าประชุม / อบรม / สัมมนา เกี่ยวกับหลักสูตรพระพุทธศาสนา และระยะเวลาที่เริ่มใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา

สถานภาพ	จำนวน (N = 38)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	10	26.31
หญิง	28	73.68
2. อายุ		
31 - 40 ปี	10	26.31
41 - 50 ปี	19	50.00
51 ปีขึ้นไป	9	23.68
3. วุฒิทางการศึกษา		
ปริญญาตรี	24	63.15
ปริญญาโท	13	34.21
ปริญญาเอก	1	2.63

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (N = 38)	ร้อยละ
4. วุฒิต่างพระพุทธศาสนา		
ไม่มี	31	81.57
มี ได้แก่	7	18.42
- นักธรรมตรี	5	71.42
- ธรรมศึกษาตรี	1	14.28
- ธรรมศึกษาเอก	1	14.28
5. ประสบการณ์ในการบริหารงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	5	13.15
5 - 10 ปี	10	26.31
11 - 15 ปี	9	23.68
15 ปีขึ้นไป	14	36.84
6. ประสบการณ์ในการปฏิบัติธรรม		
ไม่มีประสบการณ์	15	39.47
มีประสบการณ์ ได้แก่	23	60.52
- อุปสมบท	10	43.47
- ถ้อยศีลอุโบสถ	4	17.39
- ฝึกสติภาวนา	5	21.73
- ฝึกสมาธิ	19	82.60
- ฝึกวิปัสสนา กัมมัฏฐาน	9	39.13
- ปฏิบัติธรรมที่วัด / สำนักสงฆ์	9	39.13
- บวชเณร	4	17.39
- เป็นเด็กวัด	3	13.04
บวชชีพราหมณ์	6	26.08

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (N = 38)	ร้อยละ
7. ประสบการณ์การเข้าประชุม / อบรม / สัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตร		
พระพุทธศาสนา		
ไม่เคยเข้ารับการอบรม	35	92.10
เคยเข้ารับการอบรม	3	7.89
8. ระยะเวลาที่เริ่มใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนาตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)		
ปีการศึกษา 2535	38	100.00

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 73.68 เป็นเพศหญิง และร้อยละ 26.31 เป็นเพศชาย ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนครึ่งหนึ่ง มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 63.15 มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรี และผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 81.57 ไม่มีวุฒิทางพระพุทธศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนสูงสุด ร้อยละ 36.84 มีประสบการณ์ในการบริหารงาน 15 ปีขึ้นไป สำหรับประสบการณ์ในการปฏิบัติธรรม ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 60.52 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติธรรม โดยในจำนวนนี้ ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 82.60 เคยฝึกสมาธิ ส่วนประสบการณ์การเข้าประชุม / อบรม / สัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรพระพุทธศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 92.10 ไม่เคยเข้ารับการประชุม / อบรม / สัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรพระพุทธศาสนาสำหรับระยะเวลาที่เริ่มใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) นั้น ผู้บริหารโรงเรียนทุกคนตอบว่า เริ่มใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2535

ตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตร
พระพุทธศาสนา ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร

ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร	จำนวน (N = 38)	ร้อยละ
1. วิธีการเตรียมบุคลากรเพื่อให้เข้าใจและมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร พระพุทธศาสนา		
- ประชุมชี้แจงให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรพระพุทธศาสนา	22	57.89
- ชี้แจง คำสั่ง / นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับหลักสูตร พระพุทธศาสนาและแจกเอกสาร	30	78.94
- ส่งครูเข้ารับการอบรมตามหน่วยงานที่จัดอบรมเกี่ยวกับหลักสูตร พระพุทธศาสนา	23	60.52
- ให้ครูที่ผ่านการอบรม ชี้แจงหลักสูตรให้ครูอื่น ๆ ที่ไม่ได้เข้ารับ การอบรมทราบ	16	42.10
- จัดบริการเอกสารหลักสูตรให้ครูศึกษาด้วยตนเอง	10	26.31
2. ผู้รับผิดชอบการเตรียมบุคลากรให้เข้าใจและมีความรู้เกี่ยวกับ หลักสูตรพระพุทธศาสนา ได้แก่		
- ผู้บริหารโรงเรียน	29	76.31
- ครูที่ผ่านการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรพระพุทธศาสนา	23	60.52
3. วิธีดำเนินการสำรวจความพร้อมของครูผู้สอนตามหลักสูตร พระพุทธศาสนา		
- ใช้แบบสอบถาม / สัมภาษณ์ครู	3	7.89
- ประชุมปรึกษาหารือกับคณะครู	24	63.15
- สอบถามผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	12	31.57
- สอบถามหัวหน้ากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	13	34.21
- สอบถามหัวหน้ากลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย	12	31.57
- ศึกษาทะเบียนประวัติครู เช่น วุฒิ ประสบการณ์การสอน	17	44.73
- ใช้แบบสำรวจความถนัด ความสนใจ ความสนใจของครู	7	18.42

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร	จำนวน (N = 38)	ร้อยละ
4. ครูผู้สอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย		
- ครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	22	57.89
- ครูกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย	23	60.52
- ครูประจำชั้น	26	68.42
- พระภิกษุ / แม่ชี	10	26.31
- วิทยากรพิเศษ	4	10.52
5. หลักการที่ยึดในการจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา		
- วุฒิทางการศึกษา / วุฒิทางพระพุทธศาสนา วิชาเอก วิชาโท	13	34.21
- ความสมัครใจ	16	42.10
- ประสบการณ์ ความสามารถ	23	60.52
- จัดตามดุลพินิจของผู้บริหารโรงเรียน	19	50.00
- ประชุมหารือกับคณะครูในโรงเรียน	12	31.57
- นิพนธ์พระ / เชี่ยววิทยากรพิเศษมาสอน	11	28.94
6. หลักเกณฑ์ที่ยึดถือในการจัดตารางสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา		
- จัดให้สอดคล้องกับกลุ่มประสบการณ์และวัยของเด็ก	18	47.36
- จัดเนื้อหาในแต่ละคาบให้สัมพันธ์กับเวลาของผู้สอน	12	31.57
- จัดตามโครงสร้างของหลักสูตร	25	65.78

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร	จำนวน (N = 38)	ร้อยละ
7. วิธีการมีส่วนร่วมหรือช่วยเหลือครู ในการจัดตารางสอนตามหลักสูตร พระพุทธศาสนา		
- ให้คำปรึกษาแนะนำ / จัดหาเอกสารหลักสูตรไว้บริการ	23	60.52
- จัดทำตารางสอนร่วมกับครูผู้สอน	13	34.21
- จัดทำตารางสอนร่วมกับฝ่ายวิชาการของโรงเรียน	16	42.10
- มอบหมายให้ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาและครูวิชาการร่วมกันจัดทำ	17	44.73
- ควบคุมการจัดตารางสอนให้เป็นไปตามหลักการ	23	60.52
8. ในการจัดตารางสอนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 มีวิธีการจัดคาบเวลา สำหรับเนื้อหาตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา โดย . . .		
- จัดตามโครงสร้างของหลักสูตร	38	100.00
9. วิธีดำเนินการกับคาบเวลาที่เพิ่มขึ้นของเนื้อหา ตามหลักสูตรพระพุทธ ศาสนาทั้งในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และกลุ่มสร้างเสริม ลักษณะนิสัย		
- ศึกษาแนวทางการจัดคาบเวลาเรียน ที่กรมวิชาการเสนอแนะไว้	28	73.68
- หาเวลาเพิ่มจากหน่วยการเรียนรู้อื่น เพื่อให้ครูจัดกิจกรรมการเรียน การสอนเนื้อหาพระพุทธศาสนา ให้ครบตามคาบเวลาที่หลักสูตร กำหนด	6	15.78
- จัดการเรียนการสอนตามคาบเวลาเดิมของกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิตและกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย แต่หาเวลาพิเศษ ในแต่ละสัปดาห์ให้ครูจัดการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา	16	42.10

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ดำเนินงานบริหารและบริการหลักสูตร	จำนวน (N = 38)	ร้อยละ
10. วิธีการจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา		
- วิเคราะห์หลักการ จุดประสงค์ และเนื้อหาตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา แล้วพิจารณา ประเภทของสื่อที่ควรจัด	21	55.26
- สำรวจประเภทและจำนวนสื่อการเรียนการสอนของโรงเรียน	7	18.42
- สำรวจ / สอบถามความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูผู้สอนพระพุทธศาสนา	17	44.73
- สนับสนุนงบประมาณและจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ วัสดุบริการ แก่ครู	26	68.2
- เชิญวิทยากรมาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนการสอน	3	7.89
- ส่งเสริมให้ครูนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน	11	28.94
- จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อผลิตสื่อการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา	10	26.31
11. การกำหนดแนวทางในการเตรียมสื่อการเรียนการสอน ตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา โดย . . .		
- คำนึงถึงประโยชน์และความคุ้มค่าในการเรียนรู้ของนักเรียน	21	55.26
- การนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ มากที่สุด	7	18.42
- สอดคล้องกับข้อกำหนดของหลักสูตรพระพุทธศาสนา	17	44.73
- สอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน	24	63.15
- มีประสิทธิภาพและสะดวกในการจัดหา	20	52.63

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร	จำนวน (N = 38)	ร้อยละ
12. สื่อการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาที่ทางโรงเรียนจัดเตรียมไว้ ได้แก่ . . .		
- หนังสือเรียน	32	84.21
- หนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม	17	44.73
- แผ่นภาพ แผนภูมิ แผ่นป้ายต่าง ๆ	18	47.36
- หนังสือส่งเสริมการอ่าน	21	55.26
- นิตานชาดก	18	47.36
- โทรทัศน์	15	39.47
- วิทยุ	11	28.90
- เครื่องฉายข้ามศีรษะ	10	26.31
- สไลด์ ภาพยนตร์	8	21.05
- ชุดสื่อสำเร็จรูปวิจัยศึกษาเพื่อพัฒนาคุณธรรม ระดับประถมศึกษา	12	31.57
13. วิธีการส่งเสริมให้ครูผลิตและใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา		
- จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ครูได้ผลิตและใช้สื่อ	18	47.36
- ส่งเสริมให้มีการสาธิตการผลิตและการใช้สื่อ	12	31.57
- ให้คำปรึกษาแนะนำในการผลิตและการใช้สื่อ	19	50.00
- ส่งเสริมให้ครูนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในการผลิตสื่อ	12	31.57
- ส่งครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อ	13	34.21

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ดำเนินงานบริหารและบริการหลักสูตร	จำนวน (N = 38)	ร้อยละ
14. การจัดเตรียมสถานที่เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร		
พระพุทธศาสนา		
- จัดห้องเรียนธรรมดา	27	71.05
- จัดห้องจริยศึกษา	13	34.21
- จัดห้องประชุม	11	28.94
- ระเบียงตึก	3	7.89
- ลานใต้ถุนตึก	6	15.78
- ใต้ร่มไม้	5	13.15
- ติดต่อพื่อนักเรียนไปฝึกปฏิบัติที่วัด	11	28.94
15. เกณฑ์ที่ใช้ในการเตรียมสถานที่เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียน		
การสอนพระพุทธศาสนา		
- จัดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร	16	42.10
- จัดให้สอดคล้องกับลักษณะเนื้อหา	15	39.47
- จัดให้เป็นระเบียบ สะอาด และอากาศถ่ายเทดี	24	63.15
- จัดให้เหมาะสมกับผู้เรียน	16	42.10
- จัดบรรยากาศให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน	18	47.36

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ดำเนินงานบริหารและบริการหลักสูตร	จำนวน (N = 38)	ร้อยละ
16. วิธีดำเนินการจัดสรรงบประมาณของโรงเรียนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร พระพุทธศาสนา		
- จัดงบประมาณเพื่อใช้ในการผลิตสื่อการเรียนการสอน	28	73.68
- จัดงบประมาณเพื่อใช้ซื้อหนังสือเสริมประสบการณ์พระพุทธศาสนา และจริยธรรมของกรมวิชาการ	13	34.21
- จัดงบประมาณเพื่อซื้อหนังสือเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา	12	31.57
- ซื้อแบบฝึกหัดเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา	18	47.36
- จัดงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมวันสำคัญ ทางศาสนา	27	71.05
- จัดงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดอาคารสถานที่ให้เอื้ออำนวยต่อ การจัดการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา	11	28.94
- จัดงบประมาณสำหรับค่าตอบแทนวิทยากร	10	26.31
17. งบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา		
ไม่ได้รับ	30	78.94
ได้รับ จาก . . .	8	21.05
- ผู้ปกครองนักเรียน	8	21.05
- กศน.และนักเรียนในโรงเรียน	5	13.15

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ดำเนินงานบริหารและบริการหลักสูตร	จำนวน (N = 38)	ร้อยละ
18. วิธีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรพระพุทธศาสนา ที่ทางโรงเรียนจัดทำ คือ . . .		
- ประชุมชี้แจง / แจกเอกสาร คำสั่ง / นโยบายของกระทรวงศึกษา- ธิการเกี่ยวกับหลักสูตรพระพุทธศาสนา ให้คณะอำนวยการโรงเรียน และผู้ปกครองทราบ	10	26.31
- ชี้แจงร่วมกับนักเรียนในวันพบผู้ปกครองของโรงเรียน	19	50.00
- จัดทำโบปปลิว แผ่นพับ เอกสาร เผยแพร่แนะนำหลักสูตรพระพุทธ- ศาสนา	6	15.78
- ประชาสัมพันธ์ผ่านตัวนักเรียนไปยังผู้ปกครอง	26	68.42
19. ผู้รับผิดชอบในการประชาสัมพันธ์หลักสูตรพระพุทธศาสนา ได้แก่ . . .		
- ผู้บริหารโรงเรียน	18	47.36
- ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา	23	60.52
- ครูประจำชั้น	14	36.84
- ครูทุกคน	13	34.21
- ฝ่ายวิชาการของโรงเรียน	7	18.42

จากตารางที่ 2 แสดงว่าในเรื่องวิธีการเตรียมบุคลากรเพื่อให้เข้าใจและมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรพระพุทธศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 78.94 ใช้การชี้แจง / แจกเอกสาร / คำสั่ง / นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับหลักสูตรพระพุทธศาสนา รองลงมา ร้อยละ 60.52 ส่งครูเข้ารับการอบรมตามหน่วยงานที่จัดอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรพระพุทธศาสนา และร้อยละ 57.89 ใช้การประชุมชี้แจงให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรพระพุทธศาสนา

สำหรับเรื่องผู้รับผิดชอบการเตรียมบุคลากรให้เข้าใจและมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรพระพุทธศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 76.31 ตอบว่า ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน รองลงมา ร้อยละ 60.52 ได้แก่ ครูที่ผ่านการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรพระพุทธศาสนา

ส่วนวิธีดำเนินการสำรวจความพร้อมของครูผู้สอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนานั้น ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 63.15 ใช้การประชุมปรึกษาหารือกับคณะครู รองลงมาร้อยละ 44.73 ใช้การศึกษาทะเบียนประวัติครู เช่น วุฒิ ประสบการณ์ การสอน สำหรับครูผู้สอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 68.42 ตอบว่า ประกอบด้วย ครูประจำชั้น รองลงมา ร้อยละ 60.52 และร้อยละ 57.89 ตอบว่า ประกอบด้วยครูกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ตามลำดับ ส่วนหลักการที่ยึดในการจัดครูเข้าสอนตามหลักพระพุทธศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 60.52 จัดครูเข้าสอนตามประสบการณ์ ความสามารถ รองลงมา ร้อยละ 50.00 จัดตามดุลพินิจของผู้บริหารโรงเรียน

หลักเกณฑ์ที่ผู้บริหารโรงเรียนยึดถือในการจัดตารางสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 65.78 จัดตามโครงสร้างของหลักสูตรรองลงมา ร้อยละ 47.36 จัดให้สอดคล้องกับกลุ่มประสบการณ์และวัยของเด็ก ในเรื่องวิธีการมีส่วนร่วม หรือช่วยเหลือครูในการจัดตารางสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 60.52 จำนวนเท่ากัน ตอบว่า ให้คำปรึกษาแนะนำ / จัดหาเอกสารหลักสูตรไว้บริการ และควบคุมการจัดตารางสอนให้เป็นไปตามหลักการ สำหรับวิธีการจัดคาบเวลาสำหรับเนื้อหาตามหลักสูตรพระพุทธศาสนาในการจัดตารางสอน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 นั้น ผู้บริหารโรงเรียนทุกคน จัดตามโครงสร้างของหลักสูตรในเรื่องวิธีดำเนินการกับคาบเวลาที่เพิ่มขึ้นของเนื้อหาตามหลักสูตรพระพุทธศาสนาทั้งในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 73.68 ศึกษาแนวทางการจัดคาบเวลาเรียนที่กรมวิชาการเสนอแนะไว้ในคู่มือหลักสูตรพระพุทธศาสนา รองลงมาร้อยละ 42.10 จัดการเรียนการสอนตามคาบเวลาเดิมของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย แต่หาเวลาพิเศษในแต่ละสัปดาห์ให้ครูจัดการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา

สำหรับวิธีการจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน ตามหลักสูตรพระพุทธศาสนานั้น ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 68.42 สนับสนุนงบประมาณและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ไว้คอยบริการแก่ครู รองลงมาร้อยละ 55.26 วิเคราะห์หลักการ จุดประสงค์ และเนื้อหาตามหลักสูตรพระพุทธศาสนาแล้วพิจารณาประเภทของสื่อที่ควรจัด ในเรื่องการกำหนดแนวทางในการเตรียมสื่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 63.15 กำหนดแนวทางให้สอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน รองลงมาร้อยละ 55.26 และร้อยละ 52.63 ตอบว่า ต้องคำนึงถึงประโยชน์และความคุ้มค่าในการเรียนรู้ของนักเรียน และความมีประสิทธิภาพและสะดวกในการจัดหา ตามลำดับ สำหรับสื่อการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาที่ทางโรงเรียนจัดเตรียมไว้ นั้น ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 84.21 ตอบว่า ได้แก่ หนังสือเรียน รองลงมาร้อยละ 55.26 ตอบว่า หนังสือส่งเสริมการอ่าน ในเรื่องวิธีการส่งเสริมให้ครูผลิต และใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร

พระพุทธศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนครึ่งหนึ่ง ตอบว่า ให้คำปรึกษาแนะนำในการผลิตและการใช้สื่อ
 รองลงมาร้อยละ 47.36 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ครูได้ผลิตและใช้สื่อ

การจัดเตรียมสถานที่เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา
 ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 71.05 ตอบว่า จัดห้องเรียนธรรมดา รองลงมาร้อยละ 34.21 จัดห้อง
 จริยศึกษา สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการจัดเตรียมสถานที่ เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 ตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 63.15 ตอบว่า จัดให้เป็นระเบียบ
 สะอาด และอากาศถ่ายเทดี รองลงมาร้อยละ 47.36 จัดบรรยากาศให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน

วิธีดำเนินการจัดสรรงบประมาณของโรงเรียนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา
 ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 73.68 ตอบว่า จัดงบประมาณเพื่อใช้ในการผลิตสื่อการเรียนการสอน
 รองลงมาร้อยละ 71.05 ตอบว่าจัดงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา สำหรับ
 งบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 78.94
 ตอบว่า ไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุน

วิธีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรพระพุทธศาสนาที่ทางโรงเรียนจัดทำ ผู้บริหารโรงเรียน
 ส่วนใหญ่ร้อยละ 68.42 ตอบว่า ประชาสัมพันธ์ผ่านตัวนักเรียนไปยังผู้ปกครอง รองลงมาร้อยละ 50.00
 ใช้วิธีการชี้แจงร่วมกับนักเรียนในวันพบผู้ปกครองของโรงเรียน ในเรื่องผู้รับผิดชอบในการประชาสัมพันธ์
 หลักสูตรพระพุทธศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 50.52 ตอบว่า ได้แก่ครูผู้สอนพระพุท
 ศศาสนา รองลงมาร้อยละ 47.36 ตอบว่า ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียน

สถาบันวิทย์บริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตร พระพุทธศาสนา ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร

ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร	จำนวน (N = 38)	ร้อยละ
1. โรงเรียนได้สนับสนุนการจัดทำแผนการสอนตามหลักสูตร พระพุทธศาสนา โดย . . .		
- จัดงบประมาณสนับสนุนในการจัดทำแผนการสอน	13	34.21
- บริการวัสดุและอุปกรณ์ในการจัดทำแผนการสอน	23	60.52
- จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนการสอน	10	26.31
- บริการด้านเอกสาร ตำรา คู่มือครู สำหรับค้นคว้า เพื่อจัดทำ แผนการสอน	28	73.68
- จัดบริการหนังสือและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ให้ครูศึกษาค้นคว้า	25	65.79
2. การเพิ่มพูนความรู้และทักษะในเรื่องการจัดทำแผนการสอนตาม หลักสูตรพระพุทธศาสนาให้แก่ครู โดย . . .		
- เสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร จัดประชุม เชิงปฏิบัติการเรื่องการจัดทำแผนการสอน	11	28.94
- ให้กรมวิชาการจัดทำเอกสารตัวอย่างแผนการสอนพระพุทธศาสนา ในเนื้อหาที่ลึกซึ้งและยาก เผยแพร่แก่ทางโรงเรียน	23	60.52
- ให้โรงเรียนร่วมมือกันวิเคราะห์ สรุปประเด็นปัญหาเกี่ยวกับ การจัดทำแผนการสอนพระพุทธศาสนา เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อร่วม หาทางแก้ไขปัญหา	14	36.84
- ส่งตัวแทนครูจากทุกโรงเรียน ร่วมกันจัดทำแผนการสอนพระพุทธ- ศาสนา ร่วมกับบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ	21	55.26

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร	จำนวน (N = 38)	ร้อยละ
3. วิธีการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรพระพุทธศาสนา โดย . . .		
- ให้ครูศึกษาหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร เพื่อเตรียมการจัดการเรียนการสอนให้สนองเจตนารมณ์ของหลักสูตร	26	68.42
- สนับสนุนให้ครูใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเนื้อหา	19	50.00
- เน้นภาคทฤษฎีควบคู่กับการฝึกปฏิบัติ	24	63.15
- ยึดนโยบายจัดโรงเรียนให้มีบรรยากาศที่ส่งเสริมและเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา	11	28.94
- ส่งเสริมให้มีการผลิตและใช้สื่อ / อุปกรณ์การสอน	16	42.10
- จัดประชุมครูเพื่อวางแผนร่วมกันในการแก้ปัญหา และปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน	10	26.31
- จัดบริการหนังสือ / วิดีทัศน์ เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา ให้ครูนำไปศึกษาด้วยตนเอง	21	55.26
- เชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้และแนะนำครู	11	28.94
4. วิธีการที่ใช้ในการส่งเสริม สนับสนุนครูในการเตรียมการสอน		
- ให้ทำกำหนดการสอนระยะยาวในแต่ละภาคเรียน	13	34.21
- ให้ทำแผนการสอนในเนื้อหาที่สอน	20	52.63
- ให้ทำบันทึกการสอน	28	73.68
- ตรวจสอบบันทึกการสอนล่วงหน้าทุกครั้ง	28	73.68
- จัดหาสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องเหมาะสมกับเนื้อหาที่จะสอน	17	44.73

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร	จำนวน (N = 38)	ร้อยละ
5. วิธีการที่ใช้ในการจัดหาสื่อการเรียนการสอนตามหลักสูตร		
พระพุทธศาสนา สำหรับครู		
- สำรวจความต้องการในการใช้สื่อ ประกอบการเรียนการสอนของครู	14	36.84
- จัดสรรงบประมาณสนับสนุนการผลิตสื่อการเรียน การสอน	21	55.26
- จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อ	10	26.31
- จัดห้องปฏิบัติการสื่อการเรียนการสอน ในโรงเรียน	18	47.36
- จัดหาแหล่งวิทยากรท้องถิ่น	7	18.42
- จัดหาหนังสืออ่านเพิ่มเติม / หนังสืออ่านประกอบเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา สำหรับครูและนักเรียน	29	76.31
- จัดให้มีหนังสือเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา สำหรับให้ครูศึกษาเพิ่มเติม	26	68.42
6. วิธีการดำเนินงานสนับสนุน ส่งเสริม การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร		
พระพุทธศาสนา		
- จัดให้มีการสวดมนต์ไว้พระ ทั้งโดยย่อและพิศดาร / ประจำวันและทุกสัปดาห์	27	71.05
- จัดกิจกรรมตามโอกาสต่าง ๆ ในวันสำคัญทางศาสนา	32	84.21
- จัดให้มีการเข้าค่ายเพื่อปฏิบัติธรรม	6	15.78
- นำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่	12	31.57
- จัดนิทรรศการ / ป้ายนิเทศเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา	17	44.73
- นิมนต์พระมาบรรยายธรรมที่โรงเรียนในโอกาสต่าง ๆ	22	57.89
- จัดการประกวด เช่น การแสดงความเคารพ มารยาท	25	65.78
- ประกาศเกียรติคุณนักเรียนที่ทำความดี เช่น มอบเกียรติบัตร	23	60.52
- ให้นักเรียนฝึกสมาธิก่อนเข้าเรียนและหลังเลิกเรียน	30	78.94
- แข่งขันตอบปัญหาธรรมะ	14	36.84
- เชิญวิทยากรพิเศษมาบรรยาย	8	21.05

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร	จำนวน (N = 38)	ร้อยละ
7. วิธีการที่ใช้ในการเตรียมการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน		
ตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา		
- จัดทำคู่มือการวัดและประเมินผลการเรียนพระพุทธศาสนาให้ครูนำไปศึกษาและปฏิบัติ	20	52.63
- จัดทำวัสดุและจัดสรรงบประมาณในการจัดทำ เครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน พระพุทธศาสนา	27	71.05
- เชิญศึกษานิเทศก์ มาให้ความรู้เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา	3	7.89
- จัดทำเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ให้แก่ครู	23	60.52

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 73.68 ตอบว่า โรงเรียนได้สนับสนุนการจัดทำแผนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา โดยบริการด้านเอกสารตำรา คู่มือครู สำหรับค้นคว้าเพื่อจัดทำแผนการสอน รองลงมาผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 65.78 และร้อยละ 60.52 จัดบริการหนังสือและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาให้ครูศึกษาค้นคว้า และให้บริการวัสดุและอุปกรณ์ในการจัดทำแผนการสอน ตามลำดับ สำหรับการเพิ่มพูนความรู้และทักษะในเรื่องการจัดทำแผนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนาให้แก่ครูนั้น ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 60.52 ให้ความเห็นจะให้กรมวิชาการจัดทำเอกสารตัวอย่างแผนการสอนพระพุทธศาสนา ในเนื้อหาที่ลึกซึ้งและยากเผยแพร่แก่ทางโรงเรียน รองลงมาร้อยละ 55.26 ตอบว่า ให้ส่งตัวแทนครูจากทุกโรงเรียนร่วมกันจัดทำแผนการสอนพระพุทธศาสนา ร่วมกับบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ

วิธีการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรพระพุทธศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 68.42 ตอบว่า ให้ครูศึกษาหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรเพื่อเตรียมการจัดการเรียนการสอนให้สนองเจตนารมณ์ของหลักสูตร รองลงมาร้อยละ 63.15 ร้อยละ 55.26 และร้อยละ 50.00 ตอบว่า ให้ครูเน้นภาคทฤษฎีควบคู่กับการฝึกปฏิบัติ จัดบริการหนังสือ / วิดีทัศน์ เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา ให้ครูนำไปศึกษาด้วยตนเอง และสนับสนุนให้ครูใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเนื้อหา ตามลำดับ สำหรับวิธีการที่ใช้ในการ

ส่งเสริมสนับสนุนครูในการเตรียมการสอน ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 73.68 จำนวนเท่ากันตอบว่า ให้ครูทำบันทึกการสอนและตรวจบันทึกการสอนล่วงหน้าทุกครั้ง รองลงมาผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 52.63 ตอบว่า ให้ทำแผนการสอนในเนื้อหาที่สอน

ส่วนวิธีการจัดหาสื่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนาสำหรับครู ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 76.31 จัดหาหนังสืออ่านเพิ่มเติม / หนังสืออ่านประกอบเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา สำหรับครูและนักเรียน รองลงมาร้อยละ 68.42 และร้อยละ 55.26 จัดให้มีหนังสือเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาสำหรับให้ครูศึกษาเพิ่มเติมและจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการผลิตสื่อการเรียนการสอนตามลำดับ

วิธีการดำเนินงานสนับสนุนส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรพระพุทธศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 84.21 ตอบว่า สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมตามโอกาสต่าง ๆ ในวันสำคัญทางศาสนา รองลงมาผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 78.94, ร้อยละ 71.05, ร้อยละ 65.78, ร้อยละ 60.52 และร้อยละ 57.89 ตอบว่าให้นักเรียนฝึกสมาธิก่อนเข้าเรียนและหลังเลิกเรียน จัดให้มีการสวดมนต์ไหว้พระ ทั้งโดยย่อและโดยพิสดาร / ประจำวันและทุกสัปดาห์ จัดการประกวด เช่น การแสดง ความเคารพ มารยาท ประกาศเกียรติคุณ นักเรียนที่ทำความดี เช่น มอบเกียรติบัตร และนิมนต์พระมาบรรยายธรรมที่โรงเรียนในโอกาสต่าง ๆ ตามลำดับ

สำหรับวิธีการที่ใช้ในการเตรียมการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 71.05 ตอบว่า จัดหาวัสดุและจัดสรรงบประมาณ ในการจัดทำเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา รองลงมา ร้อยละ 60.52 และร้อยละ 52.63 จัดทำเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ให้แก่ครู และจัดหาคู่มือการวัดและประเมินผลการเรียนพระพุทธศาสนา ให้ครูนำไปศึกษาและปฏิบัติ

สถาบันวิทย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตร
พระพุทธศาสนา ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร	จำนวน (N = 38)	ร้อยละ
1. ผู้รับผิดชอบการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา ได้แก่ . . .		
- ผู้บริหารโรงเรียน	17	44.73
- ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ	21	55.26
- ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	14	36.84
- ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย	14	36.84
- ครูที่ได้รับการแต่งตั้งในแต่ละปีการศึกษา	8	21.05
2. วิธีการที่ใช้ในการนิเทศการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา		
- การแนะนำ	26	68.42
- การประชุมชี้แจง	17	44.73
- การประชุมเชิงปฏิบัติการ	4	10.52
- การประชุมสัมมนา	7	18.42
- การประชุมอบรม	10	26.31
- การบรรยาย / อภิปราย	3	7.89
- การศึกษานอกสถานที่	5	13.15
- การจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับหลักสูตร	8	21.05
- การเยี่ยมเยียนตามชั้นเรียน	26	68.42
- การสาธิตการสอน	8	21.05

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ดำเนินงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร	จำนวน (N = 38)	ร้อยละ
3. วิธีการที่ใช้ในการสนับสนุน สร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้สอนเนื้อหาตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา		
- การให้ความดีความชอบประจำปี	12	31.57
- ให้อำนาจยกย่องชมเชยผลงาน	22	57.89
- ให้อำนาจปรึกษาแนะนำในการทำงานและช่วยแก้ปัญหา	23	60.52
- จัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ	22	57.89
- ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเพิ่มเติมความรู้และทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา ผลิตและใช้สื่อ	27	71.05
- นำคณะครูไปศึกษาดูงานนอกสถานที่	12	31.57
- มอบโล่ / เกียรติบัตรประจำปี	7	18.42

จากตารางที่ 4 แสดงว่าผู้รับผิดชอบการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา นั้น ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 55.26 ตอบว่าได้แก่ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ รองลงมา ร้อยละ 44.73 ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียน ในเรื่องวิธีการที่ใช้ในการนิเทศ การใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 68.42 จำนวนเท่ากัน ตอบว่าใช้วิธีการแนะนำและการเยี่ยมเยียนทามชั้นเรียน รองลงมา ร้อยละ 44.73 ตอบว่าใช้การประชุมที่แจ้ง สำหรับวิธีการที่ใช้ในการสนับสนุนสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้สอนเนื้อหาตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 71.05 ตอบว่า ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเพิ่มเติมความรู้และทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา การผลิตและใช้สื่อ รองลงมาผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 60.52 และร้อยละ 57.89 จำนวนเท่ากัน ตอบว่า ให้อำนาจปรึกษาแนะนำในการทำงานและช่วยแก้ปัญหา ให้อำนาจยกย่องชมเชยผลงาน และจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร

ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร	จำนวน (N = 38)	ร้อยละ
1. ปัญหาการเตรียมบุคลากรในการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา		
ไม่มีปัญหา	28	73.68
มีปัญหา ได้แก่ . . .	10	26.31
- ระยะเวลาดำเนินการมีน้อย	1	10.00
- ไม่ได้รับข่าวสารความรู้ เรื่องการจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรพระพุทธศาสนา	3	30.00
- ครูผู้สอนไม่ผ่านการฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรพระพุทธศาสนา	5	50.00
- ไม่มีวุฒิทางด้านพระพุทธศาสนา	5	50.00
- ขาดวิทยากรที่มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรพระพุทธศาสนาโดยตรง	3	30.00
- ขาดเอกสารหลักสูตร	2	20.00
2. ปัญหาการจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา		
ไม่มีปัญหา	25	65.78
มีปัญหา ได้แก่ . . .	13	34.21
- จำนวนครูในโรงเรียนไม่เพียงพอ	1	7.69
- ครูไม่มีความรู้และทักษะในการสอนพระพุทธศาสนา	9	69.23
- ครูไม่มีวุฒิทางพระพุทธศาสนา	12	92.30
3. ปัญหาการจัดตารางสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา		
ไม่มีปัญหา	29	76.31
มีปัญหา ได้แก่ . . .	9	23.68
- จัดคาบเวลาเรียนของเนื้อหาพระพุทธศาสนาไม่ครบตามโครงสร้างของหลักสูตร	4	44.44
- ขาดผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ	3	33.33
- มีข้อจำกัดของเวลา เช่น จัดให้สอนพระพุทธศาสนาภายหลังหรือตอนบ่าย	5	55.55

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร	จำนวน (N = 38)	ร้อยละ
4. ปัญหาในการจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนตามหลักสูตร		
พระพุทธศาสนา		
ไม่มีปัญหา	30	78.94
มีปัญหา ได้แก่ ...	8	21.05
- ขาดงบประมาณในการจัดซื้อ ผลิตและจัดหา	4	50.00
- ขาดความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียน	1	12.50
- ครูผู้สอนไม่มีเวลาสำรวจและเลือกสื่อให้เหมาะสม กับเนื้อหา		
พระพุทธศาสนาและวัยของผู้เรียน	3	37.50
- สื่อที่ทางโรงเรียนมีอยู่หรือได้รับมีประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรม		
การเรียนการสอนพระพุทธศาสนา	3	37.50
5. ปัญหาการจัดเตรียมสถานที่เพื่อใช้จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร		
พระพุทธศาสนา		
ไม่มีปัญหา	30	78.94
มีปัญหา ได้แก่ ...	8	21.05
- บริเวณโรงเรียนคับแคบ ไม่สะดวกในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ	2	25
- ขนาดของห้องเรียนไม่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน	4	50.00
- จำนวนห้องเรียนไม่เพียงพอ	3	37.5
- ไม่มีวัดใกล้โรงเรียนจึงไม่สามารถนำนักเรียนไปฝึกปฏิบัติได้	2	25.00
6. ปัญหาในการเตรียมงบประมาณ เพื่อการได้หลักสูตรพระพุทธศาสนา		
ไม่มีปัญหา	14	36.84
มีปัญหา ได้แก่ ...	24	63.15
- งบประมาณมีไม่เพียงพอ	20	83.33
- ขาดงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด	14	58.33

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร	จำนวน (N = 38)	ร้อยละ
7. ปัญหาการประชาสัมพันธ์หลักสูตรพระพุทธศาสนา		
ไม่มีปัญหา	30	78.94
มีปัญหา ได้แก่ . . .	8	21.05
- ขาดการวางแผนในการประชาสัมพันธ์หลักสูตร	5	62.5
- ขาดงบประมาณในการดำเนินการ	4	50.00
- ผู้รับผิดชอบขาดความรู้ความเข้าใจในการประชาสัมพันธ์	2	21.11
- ไม่มีแหล่งสื่อสารมวลชนท้องถิ่น	2	25.00

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 73.68, ร้อยละ 65.78, ร้อยละ 76.31 และร้อยละ 78.94 จำนวนเท่ากัน ตอบว่าไม่มีปัญหาในการเตรียมบุคลากรในการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา ในการจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ในการจัดตารางสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ในการจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน ตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ในการจัดเตรียมสถานที่เพื่อใช้จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา และในการประชาสัมพันธ์หลักสูตรพระพุทธศาสนา ตามลำดับ ส่วนผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 63.15 ตอบว่ามีปัญหาในการเตรียมงบประมาณเพื่อการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา โดยในจำนวนนี้ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 83.33 ตอบว่า งบประมาณไม่เพียงพอ รองลงมาร้อยละ 58.33 ตอบว่าขาดงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด

ในขณะเดียวกันเกี่ยวกับปัญหาการจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 34.21 ตอบว่ามีปัญหา โดยในจำนวนนี้ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 92.30 ตอบว่าครูไม่มีวุฒิทางพระพุทธศาสนา รองลงมาร้อยละ 62.23 ตอบว่า ครูไม่มีความรู้และทักษะในการสอนพระพุทธศาสนา

ตารางที่ 6 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ด้านงานการเรียนการสอนตามหลักสูตร

ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร	จำนวน (N = 38)	ร้อยละ
1. ปัญหาการจัดทำแผนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา		
ไม่มีปัญหา	26	68.42
มีปัญหา ได้แก่ . . .	12	31.57
- ครูผู้สอนไม่มีความรู้และทักษะในการเขียนแผนการสอน	4	33.33
- ครูผู้สอนไม่มีความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาอย่างเพียงพอ	11	91.66
- ขาดผู้ให้คำปรึกษา แนะนำในการเขียนแผนการสอน	6	50.00
2. ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา		
ไม่มีปัญหา	25	65.78
มีปัญหา ได้แก่ . . .	13	34.21
- ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแนะนำครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนพระพุทธศาสนา	3	23.07
- ครูขาดความรู้และทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา	9	69.23
- ครูไม่มีเวลาเตรียมการสอน	8	61.53

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร	จำนวน (N = 38)	ร้อยละ
3. ปัญหาการจัดสื่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา		
ไม่มีปัญหา	28	73.68
มีปัญหา ได้แก่ ...	10	26.31
- ไม่มีเวลาสำรวจความต้องการของครูในการเลือกสื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาพระพุทธศาสนา	1	10.00
- ครูขาดความรู้และทักษะในการผลิตสื่อ	7	70.00
- ขาดความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้คำแนะนำในการผลิตสื่อแก่ครู	4	40.00
- ขาดงบประมาณดำเนินการ	6	60.00
4. ปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา		
ไม่มีปัญหา	28	73.68
มีปัญหา ได้แก่ ...	10	26.31
- ขาดงบประมาณสนับสนุน	4	40.00
- สถานที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติกิจกรรม	7	70.00
- ไม่มีเวลาพอสำหรับจัดกิจกรรม	9	90.00

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ดำเนินงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร	จำนวน (N = 38)	ร้อยละ
5. ปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร		
พระพุทธศาสนา		
ไม่มีปัญหา	29	76.31
มีปัญหา ได้แก่ . . .	9	23.68
- ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการสร้างและใช้แบบทดสอบ ที่เหมาะสมกับหลักสูตรพระพุทธศาสนา	4	44.44
- การวัดและประเมินผลเน้นความรู้ ความจำของนักเรียนมากกว่า การปฏิบัติทำให้ไม่บรรลุจุดประสงค์ของการเรียนการสอนครบ ทุกด้าน	7	77.77
- การวัดและประเมินผลพฤติกรรมด้านความรู้สึกทำได้ยาก	9	100.00
- ไม่สามารถวัดและประเมินผลพฤติกรรมของนักเรียนในด้าน การปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่อง	4	44.44

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 68.42, ร้อยละ 65.78, ร้อยละ 73.68 จำนวนเท่ากัน และร้อยละ 76.31 ตอบว่าไม่มีปัญหาในการจัดทำแผนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ในการจัดสื่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา และในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา

ผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 31.57 ตอบว่ามีปัญหา โดยในจำนวนนี้ ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 91.66 ตอบว่า ครูผู้สอนไม่มีความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาอย่างเพียงพอ และในเรื่องปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 34.21 ตอบว่ามีปัญหา โดยในจำนวนนี้ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 69.23 ตอบว่า ครูขาดความรู้และทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา รองลงมาร้อยละ 61.53 ตอบว่าครูไม่มีเวลาเตรียมการสอน

ตารางที่ 7 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนจำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา ตามหลักตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) งานด้านสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร	จำนวน (N = 38)	ร้อยละ
1. ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา		
ไม่มีปัญหา	30	78.94
มีปัญหา ได้แก่ . . .	8	21.05
- ขาดบุคลากรในการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนาอย่างสม่ำเสมอ	3	37.5
- บุคลากรผู้รับผิดชอบการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรขาดความรู้ความเข้าใจในหลักวิชาและการปฏิบัติ	3	37.5
- ครูผู้สอนไม่เห็นความสำคัญของการนิเทศ	5	62.5
- ขาดการนิเทศอย่างจริงจังและต่อเนื่อง	6	75.00
2. ปัญหาในเรื่องการให้ขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา		
ไม่มีปัญหา	35	92.10
มีปัญหา ได้แก่ . . .	3	7.89
- มีการะับผิดชอบมาก ไม่มีเวลาให้คำปรึกษาแนะนำ	3	100.00
- ยกย่องชมเชยผลการปฏิบัติงานของครูได้ไม่ทั่วถึง	2	66.66

จากตารางที่ 7 พบว่าผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 78.94 และร้อยละ 92.10 ตอบว่าไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา และการให้ขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา

ตารางที่ 8 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนพระพุทธศาสนา จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา วุฒิทางพระพุทธศาสนา ประสบการณ์ในการปฏิบัติธรรม ประสบการณ์ในการสอนพระพุทธศาสนา และปีการศึกษาที่เริ่มใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา

สถานภาพของครูผู้สอนพระพุทธศาสนา	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	27	35.53
- หญิง	49	64.47
2. อายุ		
- ต่ำกว่า 31 ปี	21	27.63
- 31 - 40 ปี	31	40.79
- 41 - 50 ปี	17	22.37
- 51 ปีขึ้นไป	7	9.21
3. วุฒิทางการศึกษา		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	11	14.47
- ปริญญาตรี	62	81.58
- ปริญญาโท	3	3.95
4. วุฒิทางพระพุทธศาสนา		
ไม่มีวุฒิ	52	68.42
มีวุฒิ ได้แก่ . . .	24	31.52
- นักธรรมตรี	6	25.00
- นักธรรมโท	4	16.67
- นักธรรมเอก	7	29.17
- ธรรมศึกษาเอก	3	12.50
- เปรียญธรรม	4	16.67
- พุทธศาสนศรบัณฑิต	8	33.33

ตารางที่ 8 (ต่อ)

สถานภาพของครูผู้สอนพระพุทธศาสนา	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ
5. ประสบการณ์ในการปฏิบัติธรรม		
ไม่มีประสบการณ์	21	27.63
มีประสบการณ์ ได้แก่ . . .	55	72.37
- เคยอุปสมบท	15	27.27
- ถือบิณฑบาต	8	14.55
- ฝึกสติภาวนา	17	30.91
- ฝึกสมาธิ	30	54.55
- ฝึกวิปัสสนา / กัมมัฏฐาน	10	18.18
- ปฏิบัติธรรมที่วัด / สำนักสงฆ์	14	25.45
- บวชเณร	7	12.73
- บวชชีพรหมณ์	6	10.91
- เป็นเด็กวัด	4	7.27
6. ประสบการณ์ในการสอนพระพุทธศาสนา		
ไม่มีประสบการณ์	12	15.79
มีประสบการณ์ ได้แก่ . . .	64	84.21
- ต่ำกว่า 5 ปี	27	42.19
- 5 - 10 ปี	17	26.56
- 11 - 15 ปี	12	18.75
- 15 ปีขึ้นไป	8	12.50
7. ระยะเวลาที่เริ่มสอนเนื้อหาในหลักสูตรพระพุทธศาสนา ตามหลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)		
- ปีการศึกษา 2535	32	42.11
- ปีการศึกษา 2536	3	3.95
- ปีการศึกษา 2538	14	18.42
- ปีการศึกษา 2539	27	35.53

จากตารางที่ 8 แสดงว่า ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 64.47 เป็นเพศหญิง และร้อยละ 35.53 เป็นเพศชาย ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาจำนวนสูงสุด ร้อยละ 40.79 มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และส่วนใหญ่ร้อยละ 81.58 มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรี ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 68.42 ไม่มีวุฒิทางพระพุทธศาสนา ในขณะที่ร้อยละ 31.58 มีวุฒิทางพระพุทธศาสนา ในจำนวนนี้ ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ร้อยละ 33.33 ได้วุฒิพุทธศาสตรบัณฑิต ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 72.37 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติธรรม โดยในจำนวนนี้ ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 54.55 ตอบว่ามีประสบการณ์ในการฝึกสมาธิ ส่วนประสบการณ์ในการสอนพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 84.21 ตอบว่ามีประสบการณ์ โดยในจำนวนนี้ ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ร้อยละ 42.19 มีประสบการณ์ในการสอนพระพุทธศาสนาต่ำกว่า 5 ปี สำหรับระยะเวลาที่เริ่มสอนเนื้อหาในหลักสูตรพระพุทธศาสนา ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา จำนวนสูงสุดร้อยละ 42.11 ตอบว่า เริ่มสอนในปีการศึกษา 2535

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร

ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ
1. วิธีการที่ใช้ในการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรพระพุทธศาสนา		
- ศึกษาด้วยตนเองจากเอกสารหลักสูตรต่าง ๆ	64	84.21
- เข้ารับการอบรม / สัมมนา การใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา ที่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยราชการอื่น ๆ จัด	10	13.16
- ขอคำปรึกษาจากผู้มีความรู้และประสบการณ์	13	17.11
2. วิธีการในการสำรวจความพร้อมของบุคลากรในการใช้หลักสูตร พระพุทธศาสนา		
- ให้ตอบแบบสอบถาม	11	14.47
- ใช้การสัมภาษณ์	18	23.68
- ให้แจ้งความประสงค์ถึงเรื่องที่ต้องการศึกษาความรู้เพิ่มเติม เพื่อเตรียมการสอนในปีการศึกษาถัดไป	47	61.84
- ทางโรงเรียนศึกษาประวัติครู จากทะเบียนประวัติ	56	73.68
- ทางโรงเรียนสอบถามความสมัครใจ ในการส่งเข้ารับการประชุม / อบรม / สัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา	11	14.47
3. วิธีที่โรงเรียนใช้ในการพิจารณาจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร พระพุทธศาสนา โดยพิจารณาจาก . . .		
- ความรู้และทักษะในการสอนพระพุทธศาสนา	11	14.47
- วุฒิทางพระพุทธศาสนา	15	19.74
- ครูประจำวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	61	80.26
- ครูประจำวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย	65	85.53
- ความอาวุโสและความสนใจในการปฏิบัติธรรมทางพระพุทธศาสนา	43	56.58
- ความขยันและความรับผิดชอบต่อหน้าที่	8	10.53

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ
4. ผู้รับผิดชอบในการจัดตารางสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ได้แก่ . . .		
- ผู้บริหารโรงเรียน	41	53.95
- ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ	55	72.37
- ครูวิชาการของโรงเรียน	60	78.95
5. วิธีการที่โรงเรียนใช้ในการเตรียมสื่อการเรียนการสอนตามหลักสูตร พระพุทธศาสนา		
- จัดประชุมคณะครูผู้สอนพระพุทธศาสนาให้วิเคราะห์จุดประสงค์ การเรียน รายละเอียดของเนื้อหาเพื่อร่วมกันเลือกสื่อการเรียน การสอนให้เหมาะสม/ สอดคล้องกับเนื้อหา	10	13.16
- ให้ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาสำรวจ/ช่อมแซม สื่อการเรียนการสอน ที่ทางโรงเรียนมีอยู่	37	48.68
- จัดซื้อ/จัดหา สื่อการเรียนการสอนที่ครูได้เลือก และเสนอรายการไว้	49	64.47
- จัดห้องบริการสื่อการเรียนการสอน	10	13.16
- จัดโครงการประกวดสื่อการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาดีเด่น ในโรงเรียน	7	9.21

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ
6. เอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาที่ ทางโรงเรียนจัดเตรียมไว้ ได้แก่		
- หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)	76	100.00
- คู่มือหลักสูตรพระพุทธศาสนา	64	84.21
- ชุดสื่อสำเร็จรูปวิชาเพื่อพัฒนาคุณธรรม ระดับประถมศึกษา	18	23.68
- หนังสือเสริมประสบการณ์พระพุทธศาสนาและจริยธรรม	22	28.95
- หนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม	15	19.74
- รูปภาพประกอบบทเรียน	18	23.68
- โทรทัศน์	49	64.47
- วีดิทัศน์	61	80.26
7. การได้รับการสนับสนุน ในการจัดเตรียมสถานที่ เพื่อใช้จัดกิจกรรม การเรียนการสอนพระพุทธศาสนา โดย		
- ได้รับงบประมาณเพื่อจัดตกแต่งห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา	52	68.42
- จัดห้องจริยศึกษา	34	44.74
- จัดห้องสมุดให้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าสำหรับครูและนักเรียน	62	81.58
- จัดห้องประชุม	11	14.47
- ติดต่อทางวัดเพื่อนำนักเรียนไปฝึกปฏิบัติกิจกรรมทาง พระพุทธศาสนา	7	9.21
8. หน่วยงานที่ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร พระพุทธศาสนา		
ไม่ได้รับ	7	9.21
ได้รับจากทางโรงเรียน	69	90.78

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ
9. วิธีการที่โรงเรียนใช้ในการประชาสัมพันธ์หลักสูตรพระพุทธศาสนา		
ไม่มีการประชาสัมพันธ์	31	40.79
มีการประชาสัมพันธ์ โดย . . .	45	59.21
- ประชาสัมพันธ์ผ่านนักเรียนไปยังผู้ปกครอง	57	75.00
- จัดทำเอกสารแนะนำหลักสูตรพระพุทธศาสนาเผยแพร่	12	15.79
- จัดนิทรรศการ/ป้ายนิเทศ แนะนำเกี่ยวกับหลักสูตรพระพุทธศาสนา ในโรงเรียน	28	36.84

จากตารางที่ 9 พบว่า ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ส่วนใหญ่ร้อยละ 84.21 มีวิธีการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรพระพุทธศาสนา โดยการศึกษาด้วยตนเองจากเอกสารหลักสูตรต่าง ๆ ในด้านการสำรวจความพร้อมของบุคลากรในการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนาที่ทางโรงเรียนดำเนินการ ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 73.68 และร้อยละ 61.84 ตอบว่า ทางโรงเรียนใช้การศึกษาประวัติครูจากทะเบียนประวัติ และให้ครูแจ้งความประสงค์ถึงเรื่องที่ต้องการศึกษาความรู้เพิ่มเติมเพื่อเตรียมการสอนในปีการศึกษาถัดไป

วิธีการที่โรงเรียนใช้ในการพิจารณาจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 85.53, ร้อยละ 80.26 และร้อยละ 56.58 ตอบว่า ทางโรงเรียนพิจารณาจัดครูกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย จัดครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และพิจารณาจัดตามความอาวุโสและความสนใจในการปฏิบัติธรรมทางพระพุทธศาสนา ตามลำดับ ในเรื่องผู้รับผิดชอบการจัดตารางสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 78.95, ร้อยละ 72.37 และร้อยละ 53.95 ตอบว่า ได้แก่ครูวิชาการของโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และผู้บริหารโรงเรียน ตามลำดับ

วิธีการที่โรงเรียนใช้ในการจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน ตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 64.47 ตอบว่า ทางโรงเรียนจัดซื้อ / จัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ครูได้เลือกและเสนอรายการไว้ รองลงมาร้อยละ 48.68 ตอบว่า ให้ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาสำรวจ / ซ่อมแซมสื่อการเรียนการสอนที่ทางโรงเรียนมีอยู่ สำหรับเอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาที่ทางโรงเรียนจัดเตรียมไว้แล้ว ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาทั้งหมด ตอบว่า ได้แก่ หลักสูตร

ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) รองลงมาร้อยละ 84.21, ร้อยละ 80.26 และ ร้อยละ 64.47 ตอบว่า ได้แก่ คู่มือหลักสูตรพระพุทธศาสนา วิดิทัศน์ และโทรทัศน์ ตามลำดับ

การได้รับการสนับสนุนในการจัดเตรียมสถานที่เพื่อใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน พระพุทธศาสนานั้น ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 81.58 และร้อยละ 68.42 ตอบว่า ทางโรงเรียนจัดห้องสมุดให้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าสำหรับครูและนักเรียน และได้รับงบประมาณเพื่อจัด ตกแต่งห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา สำหรับหน่วยงานที่ให้การ สนับสนุนด้านงบประมาณเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนานั้น ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ ร้อยละ 90.78 ตอบว่า ได้รับจากทางโรงเรียน ในเรื่องวิธีการที่โรงเรียนใช้ในการประชาสัมพันธ์หลักสูตร พระพุทธศาสนา ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 59.21 ตอบว่า มีการประชาสัมพันธ์ โดยในจำนวนนี้ ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 75.00 ตอบว่า ใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ ผ่านนักเรียนไปยังผู้ปกครอง

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร

ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ
1. แหล่งความรู้ที่ใช้ในการศึกษาข้อมูล เพื่อจัดทำแผนการสอนพระพุทธศาสนา ได้แก่		
- ตัวอย่างแผนการสอนในคู่มือหลักสูตรพระพุทธศาสนา	74	97.37
- จุดประสงค์ของหลักสูตรพระพุทธศาสนา	17	22.36
- หนังสือแบบเรียนพระพุทธศาสนา ของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ	63	82.89
2. ช่วงเวลาที่จัดทำแผนการสอนพระพุทธศาสนา		
- จัดทำล่วงหน้า 1 สัปดาห์	54	71.05
- จัดทำล่วงหน้า 1 เดือน	22	28.95
- จัดทำล่วงหน้า 1 ภาคเรียน	15	19.74
3. วิธีการจัดทำกำหนดการสอนและแผนการสอนพระพุทธศาสนา โดย . . .		
- จัดทำด้วยตนเอง	76	100.00
4. วิธีการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา โดย . . .		
- ศึกษาหลักสูตรพระพุทธศาสนา และเอกสารประกอบหลักสูตร	48	63.16
- เข้าร่วมการประชุม/อบรม/สัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรพระพุทธศาสนา	11	14.47
- จัดทำแผนการสอน	76	100.00
- ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการตัดสินผลการเรียน	11	14.47

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ
5. วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนา ค่านิยมและจริยธรรมของผู้เรียน โดย		
- เสนอปัญหาให้ผู้เรียนคิด โดยใช้เหตุผลอยู่ตลอดเวลา	43	56.58
- จัดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาประสบการณ์จากวิชาการอื่นที่สามารถ พัฒนาค่านิยมได้	21	27.63
- ให้โอกาสผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่มอย่างมีระบบ เพื่อให้ผู้เรียน ได้พัฒนาตนเองบนพื้นฐานความถนัดและความสนใจ	14	18.42
- ให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์และประเมินตนเองได้	4	5.26
6. ลักษณะของกิจกรรมที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พระพุทธศาสนา คือ		
- พัฒนานักเรียน ทั้งด้านกาย วาจาและใจ	70	92.11
- ใ้ร้ให้นักเรียนได้แสดงออกและมีส่วนร่วม	76	100.00
- ให้โอกาสและเห็นความสำคัญของนักเรียนทุกคน	76	100.00
- ฝึกฝนวิธีการแสวงหาความรู้ และวิธีการแก้ปัญหา	43	56.58
- สร้างบรรยากาศที่รื่นรมย์ สนุกสนาน โดยใช้นิทานเพลงและเกม	14	18.42
- มีการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย	14	18.42
7. เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาเลือกวิธีสอน พิจารณาจาก ...		
- เนื้อหา	60	78.95
- ความพร้อมของผู้เรียน	47	61.84
- ความถนัดของผู้เรียน	7	9.21
- สื่อ / อุปกรณ์การสอน	12	15.79

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ดำเนินงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ
8. วิธีสอนที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา ได้แก่		
- การสอนแบบบรรยาย	54	71.05
- การสอนแบบสาธิต	16	21.05
- การสอนแบบแบ่งกลุ่มปฏิบัติ	12	15.79
- การศึกษา ค้นคว้าและรายงาน	23	30.26
- การฝึกเจริญสติรูปแบบ "อ้าไฟ-เทคนิค" สำหรับเยาวชน	8	10.53
- การสอนแบบแก้ปัญหา	4	5.26
- การเชิญวิทยากรพิเศษมาให้ความรู้	4	5.26
- การใช้นิทาน / เพลง / เกม	11	14.47
9. จากกรอบสาระสำคัญ 9 ประการ ตามที่หลักสูตรพระพุทธศาสนา กำหนด เนื้อหาที่มีปัญหาต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ		
- ประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา	4	5.26
- พุทธประวัติ ประวัติประพุทธสาวก พุทธสาวิกา และชาวพุทธ ตัวอย่าง	8	10.53
- หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	15	19.74
- พระสงฆ์ และการปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระสงฆ์	10	13.16
- พุทธศาสนสุภาษิต	8	10.53
- หน้าที่ชาวพุทธ	3	3.95
- การบริหารจัดการและเจริญปัญญา	42	55.26
- วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	4	5.26
- ศาสนพิธี	26	34.21

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ
10. วิธีการจัดหาสื่อและอุปกรณ์ประกอบการจัดการเรียนการสอน		
พระพุทธศาสนา คือ . . .		
- ผลิตขึ้นใช้ด้วยตนเอง	57	75.00
- ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้จัดหาให้	43	56.58
11. โรงเรียนให้การสนับสนุนและส่งเสริมการผลิตสื่อการเรียนการสอน		
พระพุทธศาสนา คือ . . .		
- จัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อ	38	50.00
- ให้คำปรึกษา แนะนำ เกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อ	17	22.37
- สนับสนุนด้านงบประมาณ	24	31.58
12. สื่อประกอบการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาที่ใช้ ได้แก่ ...		
- หนังสือแบบเรียนพระพุทธศาสนา	61	80.26
- ชุดสื่อสำเร็จรูปจรรยาศึกษาเพื่อพัฒนาคุณธรรม ระดับประถมศึกษา	18	23.68
- หนังสือเสริมประสบการณ์พระพุทธศาสนา	36	47.37
- หนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม	22	28.95
- รูปภาพประกอบบทเรียน	47	61.84
- แผนภูมิ / แผนที่	7	9.21
- วิทช์ / โทรทัศน์	11	14.47
- วีดิทัศน์	23	30.26

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ
13. กิจกรรมเสริมหลักสูตรพระพุทธศาสนาที่จัดให้นักเรียน ได้แก่ . . .		
- การสวดมนต์ ไหว้พระ ทั้งโดยย่อและโดยพิสดาร	65	85.53
- จัดกิจกรรมตามโอกาสต่าง ๆ ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	48	63.16
- เชิญวิทยากรมาบรรยาย	12	15.79
- จัดนิทรรศการ / จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา	39	51.32
- นิมนต์พระมาบรรยายธรรมที่โรงเรียนในโอกาสต่าง ๆ	28	36.84
- จัดแข่งขันตอบปัญหาธรรมะ	4	5.26
- จัดฝึกสมาธิก่อน-หลังเลิกเรียน	58	76.32
- จัดเข้าค่ายเพื่อปฏิบัติธรรมเป็นประจำทุกปี	4	5.26
14. ผู้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย . . .		
- ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา	68	89.47
- ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ	14	18.42
- คณะครูในโรงเรียน	52	68.42
- นักเรียน	22	28.95
15. วิธีการสนับสนุนช่วยเหลือจากผู้บริหารในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ได้แก่ . . .		
- สนับสนุนด้านงบประมาณ ในการจัดกิจกรรม	27	35.53
- ให้คำปรึกษาแนะนำ	45	59.21
- สนับสนุนด้านวัสดุ และอุปกรณ์ต่าง ๆ	19	25.00
- ช่วยติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ และบุคลากรภายนอก	8	10.53

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ
16. วิธีการที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร พระพุทธศาสนา ได้แก่ . . .		
- ใช้แบบทดสอบความรู้ ความจำ และความเข้าใจ	76	100.00
- ใช้การสังเกตพฤติกรรมกาปฏิบัติของนักเรียน	42	55.26
- ใช้การสัมภาษณ์ / ซักถาม	12	15.79
- ทดสอบภาคปฏิบัติ	76	100.00
17. ช่วงเวลาที่กำหนดในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน พระพุทธศาสนา คือ . . .		
- ก่อนขึ้นบทเรียนใหม่ทุกครั้ง	15	19.74
- หลังจากจบบทเรียนแล้ว	39	51.32
- เฉพาะเวลาสอบที่ทางโรงเรียนกำหนดไว้	28	36.84
- ตามแต่โอกาสที่เหมาะสม	20	26.32
18. การดำเนินการวัดผลการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาวัดพฤติกรรม ด้าน . . .		
- พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย	76	100.00
- พฤติกรรมด้านจิตพิสัย	76	100.00
- พฤติกรรมด้านทักษะพิสัย	76	100.00
19. หลังจากที่ได้ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน พระพุทธศาสนาแล้ว สิ่งที่ท่านได้ปฏิบัติแก้ไข คือ . . .		
- การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและวิธีสอน	41	53.95
- เครื่องมือวัดและประเมินผล	23	30.26
- วิธีการวัดและประเมินผล	31	40.79
- พฤติกรรมของนักเรียน	48	63.16
- แผนการสอน	11	14.47

จากตารางที่ 10 พบว่า ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 97.37 และร้อยละ 82.89 ศึกษาจากตัวอย่างแผนการสอนในคู่มือหลักสูตรพระพุทธศาสนาและหนังสือแบบเรียนพระพุทธศาสนาของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ เป็นแหล่งความรู้ที่ใช้ในการศึกษาข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการสอนพระพุทธศาสนา สำหรับช่วงเวลาที่จัดทำแผนการสอนพระพุทธศาสนานั้น ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 71.05 ตอบว่า จัดทำล่วงหน้า 1 สัปดาห์ ส่วนวิธีการจัดทำกำหนดการสอนและแผนการสอนพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาทุกคน ตอบว่า จัดทำด้วยตนเอง

วิธีการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาทุกคน ตอบว่า จัดทำแผนการสอน รองลงมาร้อยละ 63.16 ตอบว่า ศึกษาหลักสูตรพระพุทธศาสนาและเอกสารประกอบหลักสูตร สำหรับวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาค่านิยมและจริยธรรมของผู้เรียนนั้น ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 56.58 ตอบว่า เสนอปัญหาให้ผู้เรียนคิดโดยใช้เหตุผลอยู่ตลอดเวลา ในเรื่องของลักษณะของกิจกรรมที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาทุกคนจำนวนเท่ากัน ตอบว่า ใช้กิจกรรมที่เร้าให้นักเรียนได้แสดงออกและมีส่วนร่วม และให้โอกาสและเห็นความสำคัญ ของนักเรียนทุกคน รองลงมาครูผู้สอนพระพุทธศาสนาร้อยละ 92.11 และร้อยละ 56.58 ตอบว่า ใช้กิจกรรมที่พัฒนานักเรียน ทั้งด้านกาย วาจา และใจ และฝึกฝนวิธีการแสวงหาความรู้และวิธีการแก้ปัญหา ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 78.95 และร้อยละ 61.84 ตอบว่า ใช้เนื้อหาและความพร้อมของผู้เรียนเป็นเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาเลือกวิธีสอน สำหรับวิธีสอนที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 71.05 ตอบว่า ใช้การสอนแบบบรรยาย นอกจากนั้น จากกรอบสาระสำคัญ 9 ประการ ตามที่หลักสูตรพระพุทธศาสนา กำหนด เนื้อหาที่มีปัญหาต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ ร้อยละ 55.26 ตอบว่า ได้แก่เนื้อหา การบริหารจิตและเจริญปัญญา

วิธีการจัดหาสื่อและอุปกรณ์ประกอบการจัดการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 75.00 และร้อยละ 56.58 ตอบว่า ผลิตขึ้นใช้ด้วยตนเอง และผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้จัดหาให้ นอกจากนั้น ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา จำนวนครึ่งหนึ่งตอบว่า โรงเรียนให้การสนับสนุนและส่งเสริมการผลิตสื่อการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา โดยจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อ สำหรับสื่อประกอบการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาที่ใช้ นั้น ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 80.26 และร้อยละ 61.84 ตอบว่า ได้แก่หนังสือแบบเรียนพระพุทธศาสนา และรูปภาพประกอบบทเรียน

สำหรับกิจกรรมเสริมหลักสูตรพระพุทธศาสนาที่จัดให้นักเรียน ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 85.53, ร้อยละ 76.32, ร้อยละ 63.16 และร้อยละ 51.32 ตอบว่า ได้แก่การสวดมนต์

ไหว้พระ ทั้งโดยย่อและโดยพิสดาร การจัดฝึกสมาธิก่อน - หลังเลิกเรียน การจัดกิจกรรมตามโอกาสต่าง ๆ ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและจัดนิทรรศการ / ป้ายนิเทศเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ตามลำดับ ผู้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 89.47 ตอบว่า ประกอบด้วย ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา รองลงมาร้อยละ 68.42 ตอบว่า ประกอบด้วย คณะครูในโรงเรียน ในเรื่องวิธีการสนับสนุนช่วยเหลือจากผู้บริหารในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา นั้น ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 59.21 ตอบว่า ผู้บริหารโรงเรียนให้คำปรึกษาแนะนำ

วิธีการที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาทุกคน จำนวนเท่ากัน ตอบว่า ใช้แบบทดสอบความรู้ ความจำ และความเข้าใจ และการทดสอบภาคปฏิบัติ รองลงมาร้อยละ 55.26 ตอบว่า ใช้การสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติของนักเรียน ส่วนช่วงเวลาที่กำหนดในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 51.32 ตอบว่า หลังจากจบบทเรียนแล้วในเรื่องการดำเนินการวัดผลการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาทุกคนจำนวนเท่ากัน ตอบว่า วัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย พฤติกรรมด้านจิตพิสัย และพฤติกรรมด้านทักษะพิสัย หลังจากที่ได้ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาแล้วสิ่งที่ได้ปฏิบัติแก้ไขนั้น ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 63.16 ตอบว่า ได้แก้พฤติกรรมของนักเรียน รองลงมาร้อยละ 53.95 ตอบว่า ได้แก้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและวิธีสอน

สถาบันวิทย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ
1. วิธีการที่ได้รับการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา		
- การประชุมชี้แจง	53	69.74
- การศึกษาเอกสาร	27	35.53
- การสาธิตการสอน	8	10.53
- การเยี่ยมเยียนชั้นเรียน	19	25.00
- การให้คำปรึกษา แนะนำ	32	42.10
2. วิธีการที่ได้รับในการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา โดย ...		
- ไม่ได้รับ	28	36.84
- ได้รับการพิจารณาความดีความชอบ	-	-
- ได้รับการยกย่องชมเชยผลงาน	-	-
- ได้รับคำปรึกษาแนะนำ	42	55.26
- ได้รับงบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ	38	50.00

จากตารางที่ 11 แสดงว่า วิธีการที่ได้รับการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา นั้น ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 69.74 ตอบว่า ได้รับการประชุมชี้แจง สำหรับวิธีการที่ได้รับในการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 55.26 ตอบว่า ได้รับคำปรึกษาแนะนำ รองลงมาครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ร้อยละ 50.00 ตอบว่า ได้รับงบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

ตารางที่ 12 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนพระพุทธศาสนา จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ปัญหาการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร

ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ
1. ปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา		
ไม่มีปัญหา	52	68.42
มีปัญหา ได้แก่ . . .	24	31.58
- ไม่ได้รับข่าวสารการเผยแพร่ความรู้ด้านการใช้หลักสูตร พระพุทธศาสนา	8	33.33
- ไม่ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากผู้บริหารในการส่งเข้ารับการอบรม / สัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา	5	20.83
- มีงานอื่นต้องรับผิดชอบมาก จึงไม่มีเวลาเตรียมการเรื่องการใช้ หลักสูตรพระพุทธศาสนา	9	37.50
- เอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร มีไม่เพียงพอสำหรับ นำไปศึกษาด้วยตนเอง	4	16.67
2. ปัญหาเกี่ยวกับวิธีการพิจารณาจัดครูเข้าสอน		
ไม่มีปัญหา	49	64.47
มีปัญหา ได้แก่ . . .	27	35.53
- ขาดความรู้และทักษะในการสอนพระพุทธศาสนา	11	40.74
- ไม่สมัครใจที่จะสอนพระพุทธศาสนา	5	18.52
- เนื้อหาพระพุทธศาสนาในหลักสูตรลึกซึ้งและยาก ไม่เหมาะสมกับวัย ของผู้เรียน	5	18.52
- ไม่มีวุฒิทางพระพุทธศาสนา	13	48.15
- ไม่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติธรรม	8	29.63

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ
3. ปัญหาในการจัดตารางสอนของทางโรงเรียนเกี่ยวกับเนื้อหา ตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา		
ไม่มีปัญหา	55	72.37
มีปัญหา ได้แก่ . . .	21	27.63
- เนื้อหาและคาบเวลาที่หลักสูตรกำหนดไม่สอดคล้อง / เหมาะสม	7	33.33
- หากคาบเวลาเพิ่มจากหน่วยการเรียนอื่นในวิชาสร้างเสริม- ประสบการณ์ชีวิต และสร้างเสริมลักษณะนิสัยเพื่อให้กับเนื้อหา พระพุทธศาสนาไม่ได้	8	39.10
- ขาดผู้ให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดตารางสอน	4	19.05
- มีชั่วโมงสอนมาก ทำให้ไม่มีเวลาในการเตรียมการสอนให้ดี	10	47.62
4. ปัญหาจากการเตรียมสื่อการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา		
ไม่มีปัญหา	53	69.74
มีปัญหา ได้แก่ . . .	23	30.26
- ทางโรงเรียนไม่สามารถจัดหาสื่อได้ตามความต้องการ	10	43.48
- สื่อการเรียนการสอนที่โรงเรียนมีไม่เหมาะสม / สอดคล้องกับเนื้อหา พระพุทธศาสนา	7	30.43
- ขาดงบประมาณสนับสนุนในการผลิตสื่อการเรียน การสอน	8	34.78
- เพื่อนครูไม่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการจัดเตรียมสื่อ การเรียนการสอนพระพุทธศาสนา	3	13.04

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ
5. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดเตรียมสถานที่เพื่อใช้จัดกิจกรรมการเรียน		
การสอนพระพุทธศาสนา คือ . . .		
ไม่มีปัญหา	47	61.84
มีปัญหา ได้แก่	29	31.16
- งบประมาณไม่เพียงพอ	11	37.93
- จำนวนห้องเรียนไม่เพียงพอที่จะจัดห้องจริยศึกษา	15	65.21
- ขนาดของห้องเรียนคับแคบ ไม่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน	5	17.24
- หนังสือ / เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในห้องสมุด มีไม่เพียงพอ	14	48.28
6. ปัญหาในเรื่องการเตรียมงบประมาณของทางโรงเรียน เพื่อการใช้ หลักสูตรพระพุทธศาสนา		
ไม่มีปัญหา	59	77.63
มีปัญหา ได้แก่ . . .	17	22.37
- ผู้บริหารไม่จัดสรรงบประมาณ เพื่อดำเนินการใช้หลักสูตร	15	88.23
- ไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนเพื่อการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	12	70.58
7. ปัญหาเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์หลักสูตรพระพุทธศาสนาของ ทางโรงเรียน		
ไม่มีปัญหา	52	68.42
มีปัญหา ได้แก่ . . .	24	31.58
- โรงเรียนขาดการวางแผนการประชาสัมพันธ์หลักสูตร	9	37.50
- ผู้ปกครองไม่มีเวลาเข้ามาประชุมชี้แจงกับทางโรงเรียน	4	16.67
- ผู้รับผิดชอบการประชาสัมพันธ์ ขาดความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร พระพุทธศาสนา และวิธีการประชาสัมพันธ์	10	41.67
- ขาดงบประมาณในการดำเนินการ	7	29.17
- ขาดความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียน	4	16.67

จากตารางที่ 12 พบว่า ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 68.42, ร้อยละ 64.47, ร้อยละ 72.37, ร้อยละ 69.74, ร้อยละ 61.84, ร้อยละ 77.63 และร้อยละ 68.42 ตอบว่าไม่มีปัญหา เกี่ยวกับการเตรียมการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา วิธีการพิจารณาจัดครูเข้าสอน การจัดตารางสอน ของทางโรงเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา การเตรียมการสื่อการเรียนการสอน พระพุทธศาสนา การจัดเตรียมสถานที่เพื่อใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา การเตรียม งบประมาณของทางโรงเรียนเพื่อการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา และการประชาสัมพันธ์หลักสูตร พระพุทธศาสนาของทางโรงเรียน ตามลำดับ

สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ร้อยละ 31.58 ตอบว่ามีปัญหา โดยในจำนวนนี้ ครูผู้สอนจำนวนสูงสุดร้อยละ 37.50 ตอบว่า มีงานอื่นต้องรับผิดชอบมากจึงไม่มีเวลาเตรียมการเรื่องการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา ปัญหาเกี่ยวกับ วิธีการพิจารณาจัดครูเข้าสอน ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ร้อยละ 35.53 ตอบว่ามีปัญหา โดยในจำนวนนี้ ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาจำนวนสูงสุด ร้อยละ 48.15 ตอบว่า ไม่มีวุฒิทางพระพุทธศาสนา ส่วนปัญหา จากการเตรียมสื่อการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ร้อยละ 30.26 ตอบว่า มีปัญหา โดยในจำนวนนี้ร้อยละ 43.48 ตอบว่าทางโรงเรียนไม่สามารถจัดหาสื่อได้ตามความต้องการ ปัญหาเกี่ยวกับการจัดเตรียมสถานที่เพื่อใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา ครูผู้สอน พระพุทธศาสนา ร้อยละ 31.16 ตอบว่ามีปัญหา โดยในจำนวนนี้ ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ ร้อยละ 65.21 ตอบว่า จำนวนห้องเรียนไม่เพียงพอที่จะจัดห้องจริยศึกษา สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการ ประชาสัมพันธ์หลักสูตรพระพุทธศาสนาของทางโรงเรียน ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ร้อยละ 31.58 ตอบว่ามีปัญหา โดยในจำนวนนี้ ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาจำนวนสูงสุดร้อยละ 41.67 ตอบว่า ผู้รับผิดชอบการประชาสัมพันธ์ ขาดความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรพระพุทธศาสนา และวิธีการประชาสัมพันธ์

สถาบันวิทย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนพระพุทธศาสนา จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ปัญหาการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร

ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ
1. ปัญหาในการจัดทำแผนการสอนพระพุทธศาสนา		
ไม่มีปัญหา	42	55.26
มีปัญหา ได้แก่	34	44.74
- ตัวอย่างแผนการสอนในคู่มือหลักสูตรพระพุทธศาสนามีน้อย ไม่เพียงพอที่จะศึกษาและทำความเข้าใจ	10	29.41
- ไม่ได้รับเอกสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอนพระพุทธศาสนา	4	11.76
- ไม่ได้รับการอบรม / ประชุมเชิงปฏิบัติการในการเขียนแผนการสอน พระพุทธศาสนา	12	35.29
- ขาดแหล่งศึกษา ค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา	7	20.59
- ขาดความรู้และทักษะในการเขียนแผนการสอนพระพุทธศาสนา	14	41.18
- ขาดผู้ให้คำปรึกษา แนะนำในการจัดทำแผนการสอน	8	23.52
- ไม่มีเวลาในการจัดทำแผนการสอน	7	20.59
2. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา		
ไม่มีปัญหา	50	65.79
มีปัญหา ได้แก่ . . .	26	34.21
- ขาดความสนใจและการสนับสนุนจากผู้บริหาร	4	15.38
- ไม่ได้รับการอบรม / ประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนพระพุทธศาสนา	8	30.77
- เนื้อหาพระพุทธศาสนาที่หลักสูตรกำหนดมีมากและยากต่อการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน	12	46.15
- เอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรมีไม่เพียงพอ	7	26.92
- นักเรียนไม่ให้ความสนใจ / ไม่ตั้งใจเรียน	6	23.08
- ขาดความรู้และทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พระพุทธศาสนา	12	46.15
- กิจกรรมที่เสนอแนะไว้ในคู่มือหลักสูตรพระพุทธศาสนามีน้อย ไม่ชัดเจน	8	30.77

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ดำเนินงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ
3. ปัญหาในการจัดสื่อการสอนพระพุทธศาสนา		
ไม่มีปัญหา	51	67.11
มีปัญหา ได้แก่	25	32.89
- ขาดงบประมาณในการดำเนินการ	11	44.00
- ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารและเพื่อนครู	5	20.00
- ขาดผู้ให้คำปรึกษา แนะนำในการเลือกและผลิตสื่อ	7	28.00
- ขาดความรู้และทักษะในการผลิตสื่อ	14	56.00
4. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรพระพุทธศาสนา		
ไม่มีปัญหา	52	68.42
มีปัญหา ได้แก่	24	31.58
- ขาดงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงาน	8	33.33
- บุคลากรในโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ	4	16.67
- นักเรียนไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมที่จัด	7	29.17
- เวลาไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรม	12	50.00
- สภาพห้องเรียนหรือสถานที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรม	13	54.17
5. ปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา		
ไม่มีปัญหา	54	71.05
มีปัญหา ได้แก่	22	28.95
- หลักสูตรกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ไว้มาก ทำให้ครูไม่สามารถวัดและประเมินผลตามจุดประสงค์ทั้งหมดได้	8	36.36
- การวัดและประเมินผลด้านจิตพิสัย ทำได้ยาก	12	54.55
- ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์จุดประสงค์	10	45.45
- ครูขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวัดและประเมินผล	5	27.73
- ครูขาดความรู้และทักษะในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล	8	36.36

จากตารางที่ 13 พบว่า ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 55.26, ร้อยละ 65.79, ร้อยละ 67.11, ร้อยละ 68.42 และร้อยละ 71.05 ตอบว่า ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอน พระพุทธศาสนา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา การจัดสื่อการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรพระพุทธศาสนา และการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา

ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอนพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ร้อยละ 44.74 ตอบว่ามีปัญหา โดยในจำนวนนี้ ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาจำนวนสูงสุดร้อยละ 41.18 ตอบว่า ขาดความรู้ และทักษะในการเขียนแผนการสอนพระพุทธศาสนา สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พระพุทธศาสนา ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ร้อยละ 34.21 ตอบว่ามีปัญหา โดยในจำนวนนั้น ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาจำนวนสูงสุดร้อยละ 46.15 จำนวนเท่ากัน ตอบว่า เนื้อหาพระพุทธศาสนาที่หลักสูตรกำหนดมีมากและยาก ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และขาดความรู้และทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา ในเรื่องปัญหาในการจัดสื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ร้อยละ 32.89 ตอบว่ามีปัญหา โดยในจำนวนนี้ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ร้อยละ 56.00 ตอบว่า ขาดความรู้และทักษะในการผลิตสื่อ และปัญหา เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ร้อยละ 31.58 ตอบว่ามีปัญหา โดยในจำนวนนี้ ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 54.17 และร้อยละ 50.00 ตอบว่า สภาพห้องเรียน หรือสถานที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรม และเวลาไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนพระพุทธศาสนา จำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ปัญหาการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ
1. ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร พระพุทธศาสนาจากทางโรงเรียน		
ไม่มีปัญหา	57	75.00
มีปัญหา ได้แก่	19	25.00
- ผู้รับผิดชอบการนิเทศขาดการนิเทศและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง	8	40.11
- ขาดบุคลากรในการนิเทศ	7	36.84
- ครูผู้สอนและผู้บริหารไม่ได้นำผลที่ได้จากการนิเทศมาปรับปรุง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4	21.05
- ไม่มีการจัดทำเอกสารการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร	7	36.84
2. ปัญหาเกี่ยวกับการสนับสนุนสร้างขวัญและกำลังใจจากผู้บริหาร		
ไม่มีปัญหา	59	77.63
มีปัญหา ได้แก่ . . .	17	22.37
- ผู้บริหารไม่ส่งเสริมและไม่เห็นความสำคัญของหลักสูตร พระพุทธศาสนา	2	11.76
- ขาดผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยแก้ปัญหา	8	40.06
- ขาดงบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรม	10	58.82

จากตารางที่ 14 พบว่า ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 75.00 และร้อยละ 77.63
ตอบว่าไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา จากทางโรงเรียน และการ
สนับสนุนสร้างขวัญและกำลังใจจากผู้บริหาร

ตารางที่ 15 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์ในการปฏิบัติธรรม ระยะเวลาที่เริ่มเรียนเนื้อหาตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา และกลุ่มวิชาที่เริ่มเรียนเนื้อหาพระพุทธศาสนา

สถานภาพของนักเรียน	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	32	42.11
หญิง	44	57.89
2. อายุ		
8 - 9 ปี	7	9.21
10 - 11 ปี	22	28.95
12 - 13 ปี	47	61.84
3. ประสบการณ์ในการปฏิบัติธรรม มีประสบการณ์	76	100.00
ในกรณีที่มีประสบการณ์ ได้แก่ . . .		
- เคยถือศีลห้า	41	5.95
- เคยบวชเณร	3	3.94
- เคยฝึกสติภาวนา	19	25.00
- เคยฝึกสมาธิ	60	78.95
- เคยทำบุญที่วัด	66	86.84
- เคยฟังพระธรรมเทศนา	62	81.58

ตารางที่ 15 (ต่อ)

สถานภาพของนักเรียน	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ
4. ระยะเวลาที่เริ่มเรียนเนื้อหาตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ตั้งแต่ระดับชั้น		
- ป.1 - 2	7	9.21
- ป.3 - 4	22	28.95
- ป.5 - 6	47	61.84
เริ่มเรียนในกลุ่มวิชา		
- กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	76	100.00
- กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย	76	100.00

จากตารางที่ 15 แสดงว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 57.89 เป็นเพศหญิง และร้อยละ 42.11 เป็นเพศชาย นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 61.84 มีอายุระหว่าง 12 - 13 ปี และนักเรียนทุกคน ตอบว่ามีประสบการณ์ในการปฏิบัติธรรม ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 86.84, ร้อยละ 81.58, ร้อยละ 78.95 และร้อยละ 53.95 ตอบว่า เคยทำบุญที่วัด เคยฟังพระธรรมเทศนา เคยฝึกสมาธิ และเคยถือศีลห้าตามลำดับ สำหรับระยะเวลาที่เริ่มเรียนเนื้อหาตามหลักสูตรพระพุทธศาสนานั้น นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 61.84 ตอบว่า เริ่มเรียนตั้งแต่ระดับชั้น ป.5 - 6 และนักเรียนทุกคนจำนวนเท่ากัน ตอบว่า เริ่มเรียนในกลุ่มวิชาที่สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และกลุ่มวิชาที่สร้างเสริมลักษณะนิสัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของ
ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร
เรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ
1. การร่วมปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเรียน		
- ครูเล่าข่าว เหตุการณ์ นิทาน หรือพุทธประวัติ	41	53.95
- ร้องเพลง	12	15.79
- เล่นเกม	21	27.63
- ซักถามปัญหาที่เกี่ยวกับบทเรียน	42	55.26
- ซักถามพูดคุยเรื่องทั่ว ๆ ไป	17	22.37
- ทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา	20	26.32
- ให้ดูรูปภาพหรือวีดิทัศน์	12	15.79
- ให้ทำแบบทดสอบความรู้ก่อนเรียน	11	14.47
2. ขณะทำการสอน ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ปฏิบัติต่อนักเรียนโดย . .		
- ให้ความรัก ความเมตตา ต่อศิษย์ทุกคน	76	100.00
- ยิ้มแย้ม แจ่มใส ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีของศิษย์	68	89.47
- พูดจาไพเราะ สุภาพ	76	100.00
- ให้โอกาสในการซักถามและเห็นความสำคัญของนักเรียนทุกคน	54	71.05

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ
3. การเรียน เนื้อหาตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ของนักเรียนแต่ละครั้ง		
ครูสอนด้วยวิธีการดังนี้ คือ		
- สอนบรรยายไปตามลำดับของบทเรียน	62	81.58
- ครูเลือกสอนบางเรื่อง โดยบางหัวข้อก็ข้ามไป	21	27.63
- ขณะสอนมีการอธิบาย ซักถามและให้แสดงความคิดเห็น	53	69.74
- ครูอธิบายและบอกให้นักเรียนจดตาม	15	19.73
- แบ่งกลุ่มนักเรียนฝึกปฏิบัติ / อภิปราย	27	35.53
- ครูอธิบายตามหนังสือแบบเรียน และขีดเส้นใต้ข้อความสำคัญ	18	23.68
- ครูเสนอกรณีตัวอย่างและให้นักเรียนช่วยแก้ปัญหา	8	10.53
- ให้นักเรียนไปค้นคว้าด้วยตนเอง และมารายงานในชั้นเรียน	8	10.53
- ครูให้นักเรียนอ่านตำรามาก่อนและนำข้อความบางตอนมาอธิบาย และสรุปให้นักเรียนฟัง	5	6.58
- เชิญวิทยากรมาอธิบายให้ความรู้ในชั้นเรียน	4	5.26
- สอนโดยนำเอาเหตุการณ์ในสังคมปัจจุบันมาสอดแทรกในบทเรียน	10	13.16
- สอนโดยหาตัวอย่างง่าย ๆ อธิบายให้นักเรียนเข้าใจ	3	3.95
- สาทิตให้ดูเป็นตัวอย่าง	11	14.47

ตารางที่ 16 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ
4. นักเรียนต้องการให้ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาปรับปรุงเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดย . . .		
- ให้จัดการเรียนการสอนด้วยกิจกรรมหลากหลายและสนุกสนาน	42	55.26
- ให้พูดจาไพเราะ ยิ้มแย้มและเป็นแบบอย่างที่ดี	4	5.26
- ให้จัดการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาเฉพาะช่วงเช้า	25	32.89
- ให้สอนบรรยายน้อยแต่ให้ฝึกปฏิบัติมาก ๆ	39	51.32
- ให้ใช้สื่อประกอบการสอน	12	15.79
- ให้สาธิตให้นักเรียนดูก่อนแล้วจึงให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ	15	19.74
- เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเมื่อสงสัย	4	5.26
- คอยแนะนำช่วยเหลือทุกคนอย่างทั่วถึง	21	27.63
- ให้แนะนำแหล่งความรู้ในการศึกษาค้นคว้า	8	10.53
- แนะนำวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้า	24	31.58
- แนะนำการนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต	19	25.00
5. ขาดที่ครู จัดกิจกรรมการเรียนการสอน พระพุทธศาสนานักเรียนมีความรู้สึกต่อการจัดการเรียนการสอน คือ . . .		
- ชอบกิจกรรมที่ครูให้ฝึกปฏิบัติ	43	56.58
- ชอบวิธีการสอนของครู	36	47.37
- ชอบเนื้อหาพระพุทธศาสนาที่ได้เรียน	28	36.84
- เบื่อหน่ายการสอนของครู	4	5.26
- ไม่อยากร่วมกิจกรรมที่ครูให้ปฏิบัติ	7	9.21
- รู้สึกเฉย ๆ เรียนก็ได้ ไม่เรียนก็ได้	4	5.26

ตารางที่ 16 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ
6. เมื่อเรียนเนื้อหาพระพุทธศาสนาไปแล้วแต่ละครั้งนักเรียนมีความรู้สึก คือ . . .		
- เข้าใจบทเรียนที่ครูสอนเป็นอย่างดี	32	42.11
- สนุกและสนใจเนื้อหาในบทเรียนนั้น ๆ	16	21.05
- มีความกระตือรือร้นที่จะค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม	11	14.47
- มีความรู้สึกอยากกระทำความดีเพิ่มขึ้น	18	23.68
- สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เรียนไปปฏิบัติจริงได้	22	28.95
- ไม่เข้าใจในสิ่งที่เรียน	4	5.26

จากตารางที่ 16 แสดงว่า ก่อนที่ครูจะเริ่มสอนเนื้อหาพระพุทธศาสนา ครูให้นักเรียนร่วมปฏิบัติกิจกรรมเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนเรียน โดยนักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 55.26 และร้อยละ 53.95 ตอบว่า ครูซักถามปัญหาที่เกี่ยวกับบทเรียน และครูเล่าข่าว เหตุการณ์ นิทาน หรือพุทธประวัติ ในขณะทำการสอน ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ปฏิบัติต่อนักเรียนโดยนักเรียนทุกคน จำนวนเท่ากับตอบว่า ครูให้ความรัก ความเมตตาต่อศิษย์ทุกคน และครูพูดจาไพเราะสุภาพ รองลงมาร้อยละ 99.47 และร้อยละ 71.05 ตอบว่า ครูยิ้มแย้ม แจ่มใส ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีของศิษย์ และให้โอกาสในการซักถามและเห็นความสำคัญของนักเรียนทุกคน สำหรับในการเรียนเนื้อหาตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ของนักเรียนแต่ละครั้งนั้น นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 81.58 ตอบว่า ครูใช้วิธีการสอนแบบบรรยายไปตามลำดับของบทเรียน รองลงมาร้อยละ 69.74 ตอบว่า ขณะสอนมีการอธิบาย ซักถามและให้แสดงความคิดเห็น สำหรับความต้องการของนักเรียนที่จะให้ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาปรับปรุงเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 55.26 ตอบว่า ต้องการให้ครูจัดการเรียนการสอนด้วยกิจกรรมหลากหลายและสนุกสนาน รองลงมาร้อยละ 51.32 ตอบว่า ต้องการให้สละบรรยายน้อยแต่ให้ฝึกปฏิบัติมาก ๆ ในขณะที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา นักเรียนมีความรู้สึกต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยนักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 56.58 ตอบว่า ชอบกิจกรรมที่ครูให้ฝึกปฏิบัติ นอกจากนั้น นักเรียนจำนวนสูงสุดร้อยละ 42.11 ตอบว่า เมื่อเรียนเนื้อหาพระพุทธศาสนาไปแล้วแต่ละครั้ง นักเรียนมีความเข้าใจบทเรียนที่ครูสอนเป็นอย่างดี

ตารางที่ 17 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรม
ของครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร
เรื่องการจัดสื่อการเรียนการสอน

การจัดสื่อการเรียนการสอน	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ
1. สื่อที่ครูนำมาประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน		
พระพุทธศาสนา คือ . . .		
- ของจริง	4	5.26
- ชุดการสอนหรือบทเรียนสำเร็จรูป	10	13.16
- เครื่องฉายทึบสีระชะ	4	5.26
- วีดิโอ	15	19.74
- วิทยุ	8	10.53
- โทรทัศน์	22	28.95
- แถบบันทึกเสียง / เทปธรรมะ	11	14.47
- รูปภาพ	27	35.53
- แผนภูมิ	4	5.26
- แผนที่	3	3.95
- แบบเรียน / คู่มือครู	62	81.58
- ชุดสื่อสำเร็จรูปวิจัยศึกษาเพื่อพัฒนาคุณธรรม ระดับประถมศึกษา	14	18.42
- หนังสือการ์ตูนส่งเสริมจริยธรรม คุณธรรม	10	13.16

ตารางที่ 17 (ต่อ)

การจัดสื่อการเรียนการสอน	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ
2. การใช้สื่อการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา ของครู ได้แก่...		
- ใช้เป็นประจำทุกครั้งที่สอน	54	71.05
- ใช้เป็นบางครั้ง	33	43.42
3. ผู้ที่ใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา ได้แก่...		
- ครูเป็นผู้ใช้สื่อการเรียนการสอน	62	81.58
- นักเรียนเป็นผู้ใช้สื่อการเรียนการสอน	9	11.84
- ครูและนักเรียนเป็นผู้ใช้สื่อการเรียนการสอนร่วมกัน	23	30.26

จากตารางที่ 17 ระบุว่า สื่อที่ครูนำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 81.58 พบว่า ได้แก่ แบบเรียน / คู่มือครู สำหรับลักษณะการใช้สื่อการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาของครูนั้น นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 71.05 ตอบว่า ใช้เป็นประจำทุกครั้งที่สอน ส่วนผู้ใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 81.58 ตอบว่า ครูเป็นผู้ใช้สื่อการเรียนการสอน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของ
ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร
เรื่องการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ
1. กิจกรรมเสริมหลักสูตรพระพุทธศาสนาที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น และนักเรียนเคยเข้าร่วม คือ ...		
- การสวดมนต์ไว้พระหน้าเสาธง / วันสุดสัปดาห์ ทั้งโดยย่อ และโดยพิสดาร	68	89.47
- เข้าร่วมกิจกรรมตามโอกาสต่าง ๆ ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	48	63.16
- รับฟังการบรรยายจากวิทยากร	8	10.53
- ไปศึกษานอกสถานที่	4	5.26
- ชมนิทรรศการเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา	4	5.26
- หาความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาจากป้ายนิเทศในโรงเรียน	2	2.63
- กิจกรรมของชุมนุมพระพุทธศาสนา	3	3.95
- ฟังธรรม หรือการแสดงพระธรรมเทศนาจากพระภิกษุ	7	9.21
- รับการอบรมก่อนเข้าห้องเรียน	76	100.00
- แข่งขันตอบปัญหาธรรมะ	15	19.74
- ฝึกสมาธิก่อนเรียน - หลังเลิกเรียน	57	75.00
2. โอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรพระพุทธศาสนา ของนักเรียน ได้แก่		
- เข้าร่วมเป็นประจำ	53	69.74
- เข้าร่วมเป็นบางครั้ง	10	13.16
- เข้าร่วมเฉพาะที่ทางโรงเรียนบังคับ	13	17.11

ตารางที่ 18 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ
3. กิจกรรมเสริมหลักสูตรพระพุทธศาสนา ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น มีประโยชน์ คือ . . .		
- สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ	62	81.58
- ทำให้เกิดความศรัทธาและสำนึกในความสำคัญของพระพุทธศาสนา	60	78.95
- ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและหลัก พุทธธรรม	71	93.42
- ทำให้มีความชำนาญในการปฏิบัติตนอย่างถูกต้องตามหลัก พุทธธรรม	27	35.52
- ทำให้รู้หน้าที่ชาวพุทธและสามารถปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม	15	19.74
- ทำให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	11	14.47
- ทำให้จิตใจสงบ อ่อนโยน รู้วิธีการแก้ปัญหาโดยสันติ	23	30.26
- ทำให้เป็นมีคุณธรรมประจำใจ	18	23.68

จากตารางที่ 18 แสดงว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรพระพุทธศาสนา ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น และนักเรียนเคยเข้าร่วมนั้น นักเรียนทุกคน ตอบว่า รับการอบรมก่อนเข้าห้องเรียน รองลงมาร้อยละ 89.47, ร้อยละ 75.00 และร้อยละ 63.16 นักเรียนตอบว่าคือการสวดมนต์ไหว้พระหน้าเสาธง / วันสุดสัปดาห์ ทั้งโดยย่อและโดยพิสดาร ฝึกสมาธิก่อนเรียน - หลังเลิกเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมตามโอกาสต่าง ๆ ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ตามลำดับ สำหรับโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรพระพุทธศาสนาของนักเรียนนั้น นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 69.74 ตอบว่าเข้าร่วมเป็นประจำในเรื่องความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับประโยชน์ของกิจกรรมเสริมหลักสูตรพระพุทธศาสนา ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 93.42 ให้ความเห็นว่า ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา และหลักพุทธธรรม รองลงมาร้อยละ 81.58 และร้อยละ 78.95 ตอบว่าสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ และทำให้เกิดความศรัทธาและสำนึกในความสำคัญของพระพุทธศาสนา

ตารางที่ 19 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ
1. การชี้แจงจุดมุ่งหมาย หลักเกณฑ์ และวิธีการวัดผลให้นักเรียนทราบ ก่อนสอนพระพุทธศาสนา		
- ไม่มีการชี้แจง	12	15.79
- มีการชี้แจง	64	84.21
2. ช่วงเวลาที่ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาใช้ในการวัดและประเมินผล การเรียนของนักเรียน		
- ก่อนขึ้นบทเรียนใหม่ทุกครั้ง	7	9.21
- หลังจากจบบทเรียนแล้ว	42	55.26
- ทุกครั้งเมื่อสอนจบในแต่ละคาบ	12	15.79
- เฉพาะเวลาสอบที่ทางโรงเรียนกำหนดไว้	18	23.68
3. วิธีการที่ครูปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียน พระพุทธศาสนา ได้แก่ . . .		
- ให้แบบทดสอบ	76	100.00
- ใช้การสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติของนักเรียน	7	9.21
- ใช้การสัมภาษณ์ / ชักถาม	12	15.79
- ให้งานปากเปล่าเล่าพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงถึงการเป็นผู้มี คุณธรรมต่าง ๆ	18	23.68
- ใช้แบบประเมินผลงาน / ตรวจสอบงาน	21	27.63
- ให้ทำแบบฝึกหัด	76	100.00
- ให้สอบภาคปฏิบัติ	76	100.00

จากตารางที่ 19 แสดงว่า การชี้แจงจุดมุ่งหมาย หลักเกณฑ์ และวิธีการวัดผลให้นักเรียนทราบก่อนสอนพระพุทธศาสนานั้น นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 84.21 ตอบว่า มีการชี้แจง ในเรื่องช่วงเวลา ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 55.26 ตอบว่า หลังจากจบบทเรียนแล้ว ส่วนวิธีการที่ครูปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนพระพุทธศาสนานั้น นักเรียนทุกคนจำนวนเท่ากันตอบว่า ใช้แบบทดสอบ ให้ทำแบบฝึกหัดและให้สอบภาคปฏิบัติ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 20 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนพระพุทธศาสนา จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับ ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนพระพุทธศาสนา และการนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนพระพุทธศาสนา และการนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ
1. ประโยชน์ของหลักสูตรพระพุทธศาสนา		
- ทำให้เกิดศรัทธาและสำนึกในความสำคัญของพระพุทธศาสนา	76	100.00
- มีความรู้ ความเข้าใจ และซาบซึ้งในคุณของพระรัตนตรัย	54	71.05
- มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและหลักธรรม อย่างถูกต้อง	38	50.00
- มีทักษะในการคิด และการปฏิบัติตนอย่างถูกต้องตามหลักธรรม ทางพระพุทธศาสนา	29	38.16
- รู้หน้าที่ชาวพุทธและสามารถปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม	43	56.59
2. ประโยชน์ที่นักเรียนได้รับจากการเรียนเนื้อหาตามหลักสูตรพระพุทธ- ศาสนา คือ . . .		
- รู้ประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา	41	53.95
- รู้พุทธประวัติ ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา และชาวพุทธตัวอย่าง	37	48.68
- รู้และสามารถปฏิบัติตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาได้	31	40.79
- รู้จักวิถีปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระสงฆ์	30	39.47
- รู้และเข้าใจเกี่ยวกับพุทธศาสนสุภาษิต	19	25.00
- รู้หน้าที่ชาวพุทธ และสามารถปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีได้	35	46.05
- รู้จักวิธีการเบื้องต้นในการฝึกการบริหารจิตและเจริญปัญญา	22	28.95
- รู้จักวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา และการปฏิบัติกิจกรรม ในวันสำคัญต่าง ๆ	67	88.16
- รู้จักวิธีการปฏิบัติตนในการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นศาสนพิธี	18	23.65

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนพระพุทธศาสนา และการนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ
3. เนื้อหาที่นักเรียนสามารถนำความรู้และหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน ได้แก่ . . .		
- ประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา	31	40.79
- พุทธประวัติ ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา และชาวพุทธตัวอย่าง	33	43.42
- หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	76	100.00
- พระสงฆ์และการปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระสงฆ์	65	85.53
- พุทธศาสนสุภาษิต	33	43.42
- หน้าที่ชาวพุทธ	65	85.53
- การบริหารจัดการและเจริญปัญญา	52	68.42
- วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	60	78.95
- ศาสนพิธี	52	68.42
4. วิธีการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิต ประจำวัน โดย . . .		
- ใช้ในการปฏิบัติตนเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่	65	85.53
- ใช้ในการปฏิบัติตนเป็นศิษย์ที่ดีของครู	65	85.53
- ใช้ในการปฏิบัติตนเป็นเพื่อนที่ดีของเพื่อน	65	85.53
- ใช้ในการปฏิบัติตนเป็นสาวกที่ดีของพระสงฆ์	47	61.84
- ใช้ในการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศไทย	48	63.16
- ใช้ในการปฏิบัติตนเป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา	50	65.79

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนพระพุทธศาสนา และการนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ
5. หลังจากได้เรียนเนื้อหาตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน ได้แก่ . . .		
- มีความตั้งใจและมีสมาธิขึ้น	72	94.74
- มีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น	67	88.16
- มีความจำดีขึ้น	42	55.26
- มีความเยือกเย็น สุขุมและรอบคอบ	47	61.84
- สำรวมกิริยามารยาทมากขึ้น	47	61.84
- เข้าใจผู้อื่นมากยิ่งขึ้น	38	50.00
- มีการสวดมนต์ ปฏิบัติธรรม และนั่งสมาธิเป็นนิสัย	35	46.05
- ชักชวนเพื่อนและญาติพี่น้องให้หันมาสนใจพระพุทธศาสนา	21	27.63

จากตารางที่ 20 แสดงว่า ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับประโยชน์ของหลักสูตรพระพุทธศาสนา นั้น นักเรียนทุกคน ตอบว่าทำให้เกิดศรัทธาและสำนึกในความสำคัญของพระพุทธศาสนา รองลงมา นักเรียนร้อยละ 71.05, ร้อยละ 56.59 และร้อยละ 50.00 ตอบว่า มีความรู้เข้าใจและซาบซึ้งในคุณของพระรัตนตรัย รู้หน้าที่ชาวพุทธและสามารถปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม และมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและหลักธรรมอย่างถูกต้อง ตามลำดับ สำหรับประโยชน์ที่นักเรียนได้รับจากการเรียนเนื้อหาตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา นั้น นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 88.16 ตอบว่า รู้จักวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและการปฏิบัติกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ รองลงมา ร้อยละ 53.95 ตอบว่า รู้ประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา ส่วนเนื้อหาที่นักเรียนสามารถนำความรู้และหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันนั้น นักเรียนทุกคน ตอบว่า ได้แก่ เนื้อหาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา รองลงมา ร้อยละ 85.53 จำนวนเท่ากัน ตอบว่า ได้แก่ เนื้อหาพระสงฆ์และการปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระสงฆ์และเนื้อหาหน้าที่ชาวพุทธ ร้อยละ 78.95 และร้อยละ 68.42 จำนวนเท่ากัน ตอบว่า ได้แก่ เนื้อหาวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา และเนื้อหาการบริหารจิตและเจริญปัญญา และเนื้อหาศาสนาพิธี สำหรับวิธีการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันนั้น นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 85.53 จำนวนเท่ากัน ตอบว่า ใช้ในการปฏิบัติตนเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ ใช้ในการปฏิบัติตนเป็นศิษย์ที่ดีของครู และใช้ในการปฏิบัติตนเป็นเพื่อนที่ดีของเพื่อน รองลงมา ร้อยละ 65.79, ร้อยละ 63.16 และร้อยละ 61.84

ตอบว่า ใช้ในการปฏิบัติตนเป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ใช้ในการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ และใช้ในการปฏิบัติตนเป็นสาวกที่ดีของพระสงฆ์ ตามลำดับ หลังจากนักเรียนได้เรียนเนื้อหาตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน โดยนักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 94.74 ตอบว่า มีความตั้งใจและมีสมาธิขึ้น รองลงมานักเรียนร้อยละ 88.16, ร้อยละ 61.84 จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 55.26 และร้อยละ 50.00 ตอบว่า มีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น มีความเยือกเย็นสุ่มและรอบคอบ และสำรวมกิริยามารยาทมากขึ้น มีความจำดีขึ้น และมีความเข้าใจผู้อื่นมากยิ่งขึ้นตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถาม รายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูล
ที่ได้จากการแบบสอบถามครูผู้สอนพระพุทธศาสนา จำแนกตามสถานภาพ

ตารางที่ 21 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนพระพุทธศาสนา จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน (N = 91)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	29	31.86
- หญิง	62	68.13
2. อายุ		
- ต่ำกว่า 31 ปี	12	13.18
- 31 - 40 ปี	34	37.36
- 41 - 50 ปี	30	32.96
- 51 ปีขึ้นไป	15	16.48
3. วุฒิทางการศึกษา		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	12	13.18
- ปริญญาตรี	77	84.62
- ปริญญาโท	2	2.19

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 (ต่อ)

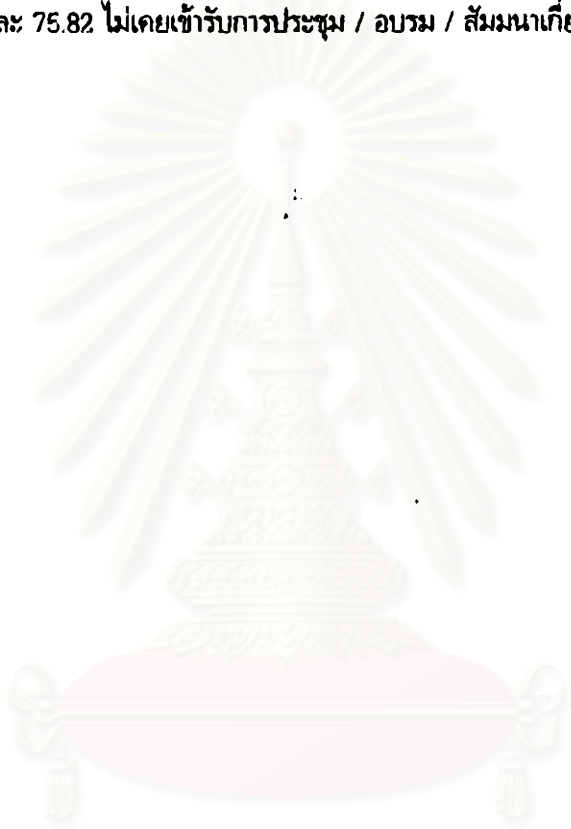
สถานภาพ	จำนวน (N = 91)	ร้อยละ
4. วุฒิทางพระพุทธศาสนา		
ไม่มี	76	83.52
มี ได้แก่ . . .	15	16.48
- นักธรรมตรี	13	86.66
- นักธรรมโท	8	53.33
- นักธรรมเอก	12	80.00
- ธรรมศึกษาตรี	5	33.33
- ธรรมศึกษาโท	2	13.33
- ธรรมศึกษาเอก	3	20.00
- เปรียญธรรม	6	40.00
- พุทธศาสตรบัณฑิต	5	33.33
- ศาสตราศาสตรบัณฑิต	3	20.00
5. ประสบการณ์ในการปฏิบัติธรรม		
ไม่มีประสบการณ์	30	32.97
มีประสบการณ์ ได้แก่ . . .	61	67.03
- อุปสมบท	24	39.34
- ถ้อยคำอุโบสถ	1	1.63
- ถ้อยคำจารีต	9	14.75
- ฝึกสติภาวนา	26	42.62
- ฝึกสมาธิ	40	65.57
- ฝึกวิปัสสนา / กัมมัฏฐาน	15	24.59
- ปฏิบัติธรรมที่วัด / สำนักสงฆ์	18	29.51
- บวชเณร	15	24.59
- บวชชีพราหมณ์	8	13.14
- เป็นเด็กวัด	7	11.48

ตารางที่ 21 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (N = 91)	ร้อยละ
6. ประสบการณ์ในการสอนจริยศึกษา / พระพุทธศาสนา		
ไม่มีประสบการณ์	9	9.89
มีประสบการณ์ ได้แก่ . . .	82	90.11
- ต่ำกว่า 5 ปี	23	28.05
- 5 - 10 ปี	33	40.24
- 11 - 50 ปี	18	21.95
- 15 ปีขึ้นไป	8	9.76
7. ท่านเริ่มสอนเนื้อหาหลักสูตรพระพุทธศาสนา ตามหลักสูตรประถม- ศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)		
- ปีการศึกษา 2535	29	31.87
- ปีการศึกษา 2536	7	7.69
- ปีการศึกษา 2537	6	6.59
- ปีการศึกษา 2538	22	24.18
- ปีการศึกษา 2539	27	29.67
8. ประสบการณ์การเข้าประชุม / อบรม สัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตร พระพุทธศาสนา		
ไม่เคยเข้ารับการอบรม	69	75.82
เคยเข้ารับการอบรม	22	24.18

จากตารางที่ 21 แสดงว่า ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 68.13 เป็นเพศหญิง และร้อยละ 31.86 เป็นเพศชาย ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาจำนวนสูงสุด ร้อยละ 37.36 มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และส่วนใหญ่ร้อยละ 84.62 มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรี และครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 83.52 ไม่มีวุฒิทางพระพุทธศาสนา สำหรับประสบการณ์ในการปฏิบัติธรรมนั้น ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 67.03 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติธรรม โดยในจำนวนนี้ ครูผู้สอน

พระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 65.57 ตอบว่ามีประสบการณ์ในการฝึกสมาธิ และครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 90.11 มีประสบการณ์ในการสอนจริยศึกษา / พระพุทธศาสนา โดยในจำนวนนี้ ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาจำนวนสูงสุด ร้อยละ 40.24 มีประสบการณ์ 5-10 ปี นอกจากนั้น ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาจำนวนสูงสุด ร้อยละ 31.87 เริ่มสอนเนื้อหาหลักสูตรพระพุทธศาสนาตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2535 ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 75.82 ไม่เคยเข้ารับการประชุม / อบรม / สัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรพระพุทธศาสนา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 22 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้
หลักสูตรพระพุทธศาสนา ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร

ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร	จำนวน (N = 91)	ร้อยละ
1. วิธีการเตรียมก่อนการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา		
- ศึกษาทำความเข้าใจหลักการ จุดหมาย โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร	74	81.32
- เข้ารับการอบรม / สัมมนา แนวทางการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา	17	18.68
- ศึกษาเทคนิควิธีสอน แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการผลิตสื่อ เลือกสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาพระพุทธศาสนา	52	57.14
- ศึกษาเพิ่มเติม / รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา	48	52.75
- ศึกษาวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนตามแนวของหลักสูตรพระพุทธศาสนา	40	43.96
2. เหตุผลที่รับสอนเนื้อหาตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา คือ . . .		
- เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา	15	16.48
- มีความสนใจในเรื่องศาสนาและสมัครใจที่จะสอน	39	42.86
- เป็นผู้อาวุโสและสนใจทางพระพุทธศาสนา	11	12.09
- เนื้อหาพระพุทธศาสนามีประโยชน์ในการที่จะพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี	49	53.85
- การสอนพระพุทธศาสนา มีผลพลอยได้ คือการพัฒนาตนเองด้วย	43	47.25
- พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย และผู้เรียนสามารถนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	49	53.85
- เป็นผู้ที่มีวุฒิทางพระพุทธศาสนา / มีประสบการณ์ในการปฏิบัติธรรม	16	17.58
- เป็นครูประจำกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	37	40.66
- เป็นครูประจำกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย	38	41.76

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร	จำนวน (N = 91)	ร้อยละ
3. หลักการที่โรงเรียนใช้ในการจัดตารางสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ได้แก่ . . .		
- จัดคาบเวลาเรียนให้ครบตามโครงสร้างของหลักสูตร	63	69.23
- จัดจำนวนคาบเวลาเรียนให้เหมาะสมกับเนื้อหาในแต่ละวัน	30	32.97
- คำนึงถึงความเหมาะสมของช่วงเวลา โดยจัดเนื้อหาพระพุทธศาสนาไว้ในช่วงเช้า	19	20.88
- คำนึงถึงความสะดวกของครูผู้สอน โดยจัดคาบเวลาให้สัมพันธ์กับเวลาของครู	24	26.37
- มีการเฉลี่ยชั่วโมงสอนของครูให้ทัดเทียมกันในแต่ละระดับชั้น	27	29.67
- จัดตารางสอนให้เสร็จและประกาศให้ครูและนักเรียนทราบก่อนเปิดเรียน	35	38.46
4. วิธีการมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนากับทางโรงเรียน		
- ประชุมร่วมกับคณะครูเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาและเลือกสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาพระพุทธศาสนา	30	32.97
- จัดทำสื่อการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาขึ้นใช้เอง	47	51.65
- จัดทำสื่อการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาร่วมกับเพื่อนครู	40	43.96
- แจ้งชนิดของสื่อการเรียนการสอนที่ต้องการให้ทางโรงเรียนจัดหา / จัดซื้อ	29	31.87
- จัดซื้อจากหน่วยงานอื่น ๆ	10	10.99
- ใช้เงินส่วนตัวซื้อเอง	17	18.68

ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร	จำนวน (N = 91)	ร้อยละ
5. วิธีการดำเนินการในการจัดเตรียมสถานที่ที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียน		
การสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา		
- จัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน	56	61.54
- จัดเตรียมสถานที่ / ห้องเรียนให้เหมาะกับการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา	35	38.46
- จัดเตรียมสถานที่ / ห้องเรียนให้มีขนาดเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน	23	25.27
- ติดต่อขอใช้ห้องจริยศึกษาของโรงเรียน เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	26	28.57
- ติดต่อสถานที่จากทางวัด เพื่อนำนักเรียนไปฝึกปฏิบัติ	29	31.87
6. วิธีดำเนินการเกี่ยวกับงบประมาณที่ได้รับจากทางโรงเรียน		
- จัดซื้อ / ผลิตสื่อการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา	28	30.77
- จัดซื้อหนังสือเสริมประสบการณ์พระพุทธศาสนาและจริยธรรม	38	41.76
- จัดกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	66	72.53
- จัดอาคารสถานที่เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา	23	25.27
- จ่ายค่าตอบแทนวิทยากร	15	16.48
- จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรพระพุทธศาสนา	39	42.86
7. วิธีการที่โรงเรียนใช้ในการประชาสัมพันธ์หลักสูตร		
- ร่วมประชุมชี้แจงกับคณะกรรมการอำนวยการโรงเรียน		
ฝ่ายวิชาการและผู้ปกครอง	19	20.88
- จัดทำเอกสารแนะนำหลักสูตรแจกผู้ปกครองนักเรียน	13	14.29
- ประชาสัมพันธ์ผ่านนักเรียนไปยังผู้ปกครอง	39	42.86
- ใส่อีแมล์สารมวลชนของท้องถิ่น	13	14.29
- จัดนิทรรศการ/ วิทยานิเทศ เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา	67	73.63

จากตารางที่ 22 แสดงว่าครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 81.32 มีวิธีการเตรียมการก่อนการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา โดยศึกษาทำความเข้าใจหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง และเนื้อหาของหลักสูตร รองลงมาร้อยละ 57.14 และร้อยละ 52.75 ศึกษาเทคนิควิธีสอน แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการผลิตสื่อ เลือกสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาพระพุทธศาสนา และศึกษาเพิ่มเติม / รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสอน สำหรับเหตุผลที่รับสอนเนื้อหาตามหลักสูตรพระพุทธศาสนานั้น ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 53.85 จำนวนเท่ากันตอบว่า เนื้อหาพระพุทธศาสนามีประโยชน์ในการที่จะพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี และพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย และผู้เรียนสามารถนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ส่วนหลักการที่โรงเรียนใช้ในการจัดตารางสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนานั้น ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 69.23 จัดคาบเวลาเรียนให้ครบตามโครงสร้างของหลักสูตร วิธีการมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนากับทางโรงเรียน ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 51.65 จัดทำสื่อการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาขึ้นใช้เอง

ในเรื่องวิธีดำเนินการจัดเตรียมสถานที่ที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนานั้น ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 61.54 ตอบว่า จัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน สำหรับวิธีดำเนินการเกี่ยวกับงบประมาณที่ได้จากทางโรงเรียน ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 72.53 ใช้จัดกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา วิธีการที่โรงเรียนใช้ในการประชาสัมพันธ์หลักสูตรพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 73.63 จัดนิทรรศการ / ป้ายนิเทศ เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 23 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร

ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร	จำนวน (N = 91)	ร้อยละ
1. การจัดทำกำหนดการสอนและแผนการสอนตามหลักสูตรสอนพระพุทธศาสนา จัดทำร่วมกับ . . .		
- จัดทำขึ้นด้วยตนเอง	38	41.76
- ร่วมจัดทำกับคณะครูในโรงเรียน	50	54.95
- ร่วมจัดทำกับคณะครูจากโรงเรียนอื่นในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	8	8.79
- หน่วยงานในเครือข่าย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	10	10.99
- กรมวิชาการจัดทำให้	12	13.19
2. วิธีดำเนินการที่ใช้จัดทำแผนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา		
- ศึกษาเอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร	51	56.04
- ศึกษาคู่มือหลักสูตรพระพุทธศาสนา ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)	66	72.53
- แบ่งเนื้อหาตามหลักสูตรพระพุทธศาสนาให้สัมพันธ์กับคาบเวลาเรียนตามโครงสร้างหลักสูตร	52	57.14
- จัดทำกำหนดการสอนล่วงหน้าก่อนเขียนแผนการสอน	46	50.55
- ศึกษาเทคโนโลยีวิธีการสอนและแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาเพื่อเลือกใช้ให้เหมาะสมในแต่ละแผนการสอน	40	43.96
- เลือกวิธีการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องเหมาะสม กับเนื้อหาในแต่ละแผนการสอน	45	49.45

ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร	จำนวน (N = 91)	ร้อยละ
3. หลักเกณฑ์ที่ยึดในการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา		
- ไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน	13	14.29
- เลือกกิจกรรมที่สามารถพัฒนาผู้เรียนทั้งกาย วาจาและใจ	62	68.13
- ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	58	63.74
- จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง	62	68.13
- จัดกิจกรรมหลากหลายโดยเน้นทักษะกระบวนการ	25	27.47
- จัดกิจกรรมที่มีฝึกฝนวิธีแสวงหาความรู้และวิธีการแก้ปัญหา	17	18.68
- จัดกิจกรรมมุ่งเน้นการรับรู้ของผู้เรียนโดยใช้ประสาทสัมผัส	17	18.68
- เสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดศรัทธาและการรู้คิดอย่างมีเหตุผล	40	43.96
- จัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมไทย	50	54.95
4. สิ่งที่สำคัญถึงในการเลือกวิธีสอนแบบต่าง ๆ คือ . . .		
- การสอนที่ง่ายและสะดวกรวดเร็ว	20	21.98
- วิธีการสอนที่สอดคล้องกับสื่อประกอบการสอน	42	46.15
- วิธีการสอนที่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดีที่สุด	40	43.96
- วิธีการสอนที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน และสอดคล้องกับจุดประสงค์ในแต่ละแผนการสอน	63	69.23
- วิธีการสอนที่สร้างความสนใจและกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากรู้และฝึกปฏิบัติ	47	51.65
- เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกวิธีการเรียนการสอนตามความถนัดและความสนใจ	25	27.47

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร	จำนวน (N = 91)	ร้อยละ
5. จากประสบการณ์ในการสอนที่ผ่านมา วิธีการสอนที่ใช้ในการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา คือ . . .		
- การสอนแบบบรรยาย	62	68.13
- การสอนแบบสาธิต	47	51.65
- การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้	26	28.57
- การสอนแบบสถานการณ์จำลอง	31	34.07
- การแสดงบทบาทสมมติ	43	47.25
- การสอนแบบสืบสวนสอบสวน	11	12.09
- การสอนแบบอภิปราย	40	43.96
- การสอนแบบแบ่งกลุ่มปฏิบัติ	53	58.24
- การสอนแบบค้นคว้าจากเอกสารและรายงาน	34	37.36
- การสอนแบบศึกษานอกสถานที่	31	34.07
- การสอนแบบสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการ	15	16.48
- การสอนแบบปุจฉา วิสัชนา (สนทนา)	24	26.37
- การฝึกสมาธิหรือจิตภาวนาโดยใช้รูปแบบการเจริญสติ “อ้าไฟ-เทคนิค” สำหรับเยาวชน	16	17.58
- การฝึกสมาธิรูปแบบอื่น	12	13.19
- การเชิญวิทยากรภายนอก	17	18.68
- การสอนแบบแก้ปัญหา	11	12.09
- การใช้นิทาน	45	49.45
- เพลง	34	37.36
- เกม	22	24.18

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ดำเนินงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร	จำนวน (N = 91)	ร้อยละ
6. การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา ได้จาก . . .		
- การอ่านหนังสือเพิ่มเติม	64	70.33
- การฟังบรรยาย การเก็บรวบรวมข่าวสารจากวารสาร หนังสือพิมพ์ และจากหนังสือที่เกี่ยวข้อง	60	65.93
- เข้าร่วมการฝึกอบรมและเข้าร่วมประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา	30	32.97
- ศึกษาค้นคว้าจากรายงานวิจัย	20	21.98
- ดูรายการโทรทัศน์	51	56.04
7. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่เป็นช่วงเวลา . . .		
- ตอนเช้า	26	28.57
- ตอนบ่าย	37	40.66
- ทั้งเช้าและบ่าย	42	46.15
8. เกณฑ์การพิจารณาเลือกสื่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา		
- มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหา / หน่วยการเรียนรู้	61	67.03
- เหมาะสมกับอายุ สติปัญญาของนักเรียน	49	53.85
- มีขนาดใหญ่เห็นได้ชัดเจน	30	32.97
- สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละแผนการสอน	53	58.24
- สะดวกต่อการจัดหาและใช้งาน ประหยัดและปลอดภัย	38	41.76
- หนานาน มีอายุการใช้งานนานและสะดวกต่อการเก็บรักษา	35	38.46

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร	จำนวน (N = 91)	ร้อยละ
9. สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ในการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ได้แก่ . . .		
- หนังสือแบบเรียนพระพุทธศาสนา	68	74.73
- ชุดสื่อสำเร็จรูปวิชาเพื่อพัฒนาคุณธรรม ระดับประถมศึกษา	46	50.55
- หนังสือเสริมประสบการณ์พระพุทธศาสนา	24	26.37
- หนังสือส่งเสริมการอ่าน	50	54.95
- หนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม	28	30.77
- ของจริง	46	50.55
- ของจำลอง	24	26.37
- รูปภาพประกอบบทเรียน	11	12.09
- แผนภูมิ / แผนที่	10	10.99
- วิद्यุ	17	18.68
- นิทาน	28	30.77
- เพลง	30	32.97
- เกม	34	37.36
- วีดิทัศน์	25	27.47
- แถบบันทึกเสียง	23	25.27
- เครื่องฉายข้ามศีรษะ	46	50.55
- สไลด์พร้อมเครื่องฉาย	20	21.98
- ภาพนิ่งกระดาษ (ภาพชัก)	23	25.27
- หุ่น	8	8.79
- บัตรงาน	14	15.38
- โทรทัศน์	26	28.57

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ดำเนินงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร	จำนวน (N = 91)	ร้อยละ
10. วิธีการที่ใช้ในการจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา ได้แก่ . . .		
- วิเคราะห์จุดประสงค์ เนื้อหาตามหลักสูตร แล้วพิจารณาประเภท ของสื่อที่ควรจัด	46	50.55
- สืบหาประเภทและจำนวนสื่อการเรียนของโรงเรียน	36	39.56
- เลือกใช้สื่อที่ถูกต้อง เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม	56	61.54
- สืบหาความพร้อมทางสื่อที่ต้องการใช้ก่อนทำการสอน	33	36.26
- เลือกสื่อที่สามารถจัดทำเองได้ และจัดทำตามลำดับความสำคัญ	44	48.35
- ศึกษาหรือทดลองใช้สื่อก่อนนำไปใช้ประกอบการสอน	48	52.75
11. หลักการผู้บริหารโรงเรียน ใช้ในการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้มี การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรพระพุทธศาสนา ได้แก่ . . .		
- จัดกิจกรรมตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ	63	69.23
- ให้จัดกิจกรรมตามนโยบายที่โรงเรียนกำหนด	43	47.25
- จัดกิจกรรมตามกำลังทรัพยากรของโรงเรียน	40	43.96
- จัดกิจกรรมตามความต้องการของชุมชน	27	29.67
- จัดกิจกรรมตามความต้องการของนักเรียน	28	30.77
12. วิธีการส่งเสริมหรือสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร พระพุทธศาสนา ผู้บริหารโรงเรียน ดำเนินการโดย . . .		
- จัดสรรงบประมาณให้	35	38.46
- ให้คำปรึกษา แนะนำ	45	49.45
- จัดห้องหรือสถานที่ที่เหมาะสมให้	42	46.15
- สนับสนุนให้ครูเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร	51	56.04
- ขอความร่วมมือจากคณะครูและนักเรียนในโรงเรียน	41	48.35
- ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียน	40	43.96
- จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ให้	45	49.45

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ดำเนินงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร	จำนวน (N = 91)	ร้อยละ
13. กิจกรรมเสริมหลักสูตรพระพุทธศาสนาที่จัดให้นักเรียน ได้แก่ .		
- การสวดมนต์ไว้พระ ทั้งโดยย่อและโดยพิสดาร	51	56.04
- การจัดกิจกรรมตามโอกาสต่าง ๆ ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	63	69.23
- การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม	51	56.04
- การจัดเข้าค่ายธรรมะ สำหรับเยาวชน	31	34.07
- การเชิญวิทยากรมาบรรยาย	35	38.46
- การนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่	37	40.66
- การจัดนิทรรศการ / ป้ายนิเทศเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา	41	45.05
- การนิมนต์พระมาบรรยายธรรมที่โรงเรียนในโอกาสต่าง ๆ	47	51.65
- การแข่งขันตอบปัญหาธรรมะ	35	38.46
- การจัดกิจกรรมฝึกสมาธิก่อนเข้าเรียน - หลังเลิกเรียน	38	41.76
- การจัดเข้าค่าย เพื่อปฏิบัติธรรม	20	21.98
- การจัดประกวดต่าง ๆ เช่น ประกวดมารยาท	47	51.65
14. การกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล การเรียนการสอนพระพุทธศาสนา เพื่อ		
- เก็บคะแนนตามระเบียบการวัดผลและการประเมินผล ของกระทรวงศึกษาธิการ	61	67.03
- วัดความรู้ ความจำ ของนักเรียนด้านเนื้อหา	50	54.95
- ปรับปรุงการเรียนการสอนทั้งของครูและนักเรียนให้บรรลุ ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	51	56.04
- พัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียนทั้งด้านกาย วาจาและใจ	63	69.23
- ให้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น	52	57.14

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ดำเนินงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร	จำนวน (N = 91)	ร้อยละ
15. เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร พระพุทธศาสนา ได้แก่ . . .		
- แบบทดสอบ	64	70.33
- แบบสัมภาษณ์	48	52.75
- แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติของนักเรียน	65	71.43
- แบบประเมินผลงาน	50	54.95
- แบบสำรวจตนเอง	38	41.76
16. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา ช่วยให้ทราบแนวทางสำหรับแก้ไขนักเรียน ในด้าน . . .		
- ความแม่นยำในเนื้อหาที่เรียน	40	43.96
- การปรับปรุงทัศนคติของนักเรียนให้เห็นความสำคัญของ พระพุทธศาสนา	58	63.74
- การประพฤติปฏิบัติตนของนักเรียนให้สอดคล้องกับหลักธรรม ที่ได้เรียนรู้	66	72.53
- วิธีการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมในเรื่องเกี่ยวกับศาสนา และหลักธรรมต่าง ๆ ฯลฯ	47	51.65

จากตารางที่ 23 พบว่า ในการจัดทำกำหนดการสอนและแผนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา นั้น ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 54.95 ตอบว่า จัดทำร่วมกับคณะครูในโรงเรียน สำหรับวิธีดำเนินการที่ใช้จัดทำแผนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 72.53 ตอบว่าศึกษาคู่มือหลักสูตรพระพุทธศาสนา ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) รองลงมาร้อยละ 57.14, ร้อยละ 56.04 และร้อยละ 50.55 ตอบว่า แบ่งเนื้อหาตามหลักสูตรพระพุทธศาสนาให้สัมพันธ์กับคาบเวลาเรียนตามโครงสร้างหลักสูตร ศึกษาเอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร และจัดทำกำหนดการสอนล่วงหน้าก่อนเขียนแผนการสอน

สำหรับหลักเกณฑ์ที่ยึดในการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนพระพุทธศาสนานั้น ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 68.13 จำนวนเท่ากันตอบว่าเลือกกิจกรรมที่สามารถพัฒนาผู้เรียนทั้งกาย วาจา และใจ และจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง รองลงมาร้อยละ 63.74 และร้อยละ 54.95 ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาตอบว่า ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมไทย ส่วนสิ่งที่คำนึงถึงในการเลือกวิธีสอนแบบต่าง ๆ นั้น ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 69.23 ตอบว่า คำนึงถึงวิธีการสอนที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน และสอดคล้องกับจุดประสงค์ในแต่ละแผนการสอน รองลงมาร้อยละ 51.65 ตอบว่า คำนึงถึงวิธีการสอนที่สร้างความสนใจและกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ และจากประสบการณ์ในการสอนที่ผ่านมา วิธีการสอนที่ใช้ในการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนานั้น ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 68.13 ตอบว่า ใช้การสอนแบบบรรยาย รองลงมาร้อยละ 58.24 และร้อยละ 51.65 ใช้การสอนแบบแบ่งกลุ่มปฏิบัติ และการสอนแบบสาธิต

การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 70.33 ตอบว่าใช้การอ่านหนังสือเพิ่มเติม รองลงมาร้อยละ 65.93 และร้อยละ 56.04 ตอบว่า ฟังการบรรยาย เก็บรวบรวมข่าวสารจากวารสาร หนังสือพิมพ์ และจากหนังสือที่เกี่ยวข้อง และจากการดูรายการโทรทัศน์ สำหรับช่วงเวลาที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ นั้น ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาจำนวนสูงสุดร้อยละ 46.15 ตอบว่า ทั้งเช้าและบ่าย ส่วนเกณฑ์การพิจารณาเลือกสื่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนานั้น ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 67.03 ตอบว่าเลือกสื่อให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหา / หน่วยการเรียน รองลงมาร้อยละ 58.24 และร้อยละ 53.85 ตอบว่าเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละแผน และให้เหมาะสมกับอายุ สติปัญญาของนักเรียน สำหรับสื่อการเรียนการสอนที่ใช้ในการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 74.73 ตอบว่าใช้หนังสือแบบเรียนพระพุทธศาสนา รองลงมาร้อยละ 54.95 และร้อยละ 50.55 จำนวนเท่ากัน ตอบว่าใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดสื่อสำเร็จรูปจริยศึกษาเพื่อพัฒนาคุณธรรม ระดับประถมศึกษา ของจริง และเครื่องฉายข้ามศีรษะ ในเรื่องวิธีการที่ใช้ในการจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนพระพุทธศาสนานั้น ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 61.54 ตอบว่าเลือกใช้สื่อที่ถูกต้องเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม รองลงมา ร้อยละ 52.75 และร้อยละ 50.55 ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ตอบว่า สื่อภาพหรือทล่องใช้สื่อก่อนนำไปใช้ประกอบการสอน และวิเคราะห์จุดประสงค์ เนื้อหาตามหลักสูตร แล้วพิจารณาประเภทของสื่อที่ควรจัด สำหรับหลักการที่ผู้บริหารโรงเรียนใช้ในการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรพระพุทธศาสนานั้น ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 69.23 ตอบว่า จัดกิจกรรมตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ วิธีการส่งเสริมหรือสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

พระพุทธศาสนานั้น ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 56.04 ตอบว่า ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการ โดยสนับสนุนให้ครูเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ส่วนกิจกรรมเสริมหลักสูตร พระพุทธศาสนาที่โรงเรียนจัดให้นักเรียน ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 69.23 ตอบว่า จัดกิจกรรมตามโอกาสต่าง ๆ ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา รองลงมาร้อยละ 56.04 จำนวนเท่ากัน และร้อยละ 51.65 จำนวนเท่ากัน ตอบว่า จัดให้มีการสวดมนต์ไหว้พระ ทั้งโดยย่อและโดยพิสดาร และจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม และนิมนต์พระมาบรรยายธรรมที่โรงเรียน ในโอกาสต่าง ๆ รวมทั้งการจัดประกวดต่าง ๆ เช่น ประกวดมารยาท ตามลำดับ

สำหรับการกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 69.23 ตอบว่า เพื่อพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียนทั้ง ด้านกาย วาจา และใจ รองลงมาร้อยละ 67.03, ร้อยละ 57.14, ร้อยละ 56.04 และร้อยละ 54.95 ตอบว่า เพื่อเก็บคะแนนตามระเบียบการวัดผลและการประเมินผลของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการ ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนทั้งของครูและนักเรียนให้บรรลุ ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และเพื่อวัดความรู้ ความจำ ของนักเรียนด้านเนื้อหา ตามลำดับ ส่วนเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนานั้น ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ส่วนใหญ่ร้อยละ 71.43 ตอบว่า ใช้แบบสังเกตพฤติกรรมกาปฏิบัติของนักเรียน รองลงมาร้อยละ 70.33, ร้อยละ 52.75 ใช้แบบสอบถาม ใช้แบบประเมินผลงาน และใช้แบบสัมภาษณ์ ตามลำดับ สำหรับการวัด และประเมินผลการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาช่วยให้ทราบแนวทางสำหรับแก้ไขนักเรียนนั้น ครูผู้สอน พระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 72.53 ตอบว่า ช่วยให้ทราบแนวทางแก้ไขนักเรียนในด้านการประพฤติ-ปฏิบัติตนของนักเรียนให้สอดคล้องกับหลักธรรมที่ได้เรียนรู้ รองลงมาร้อยละ 63.74 และร้อยละ 51.65 ตอบว่า เป็นแนวทางปรับปรุงทัศนคติของนักเรียนให้เห็นความสำคัญของพระพุทธศาสนาและเป็นวิถี การแสวงหาความรู้เพิ่มเติมในเรื่องเกี่ยวกับศาสนา และหลักธรรมต่าง ๆ ฯลฯ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 24 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร	จำนวน (N = 91)	ร้อยละ
1. การนิเทศและติดตามผลการ ใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนาจะมีประโยชน์สูงสุดเมื่อ . . .		
- ผู้รับผิดชอบการนิเทศมีการวางแผนการนิเทศอย่างรอบคอบรัดกุม	36	39.56
- มีบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับหลักการนิเทศและหลักสูตรพระพุทธศาสนา	46	50.55
- ผู้รับผิดชอบการนิเทศ มีการดำเนินการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ	44	48.35
- ผู้บริหารนำผลที่ได้รับจากการนิเทศมาปรับปรุง / พัฒนาการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนาอย่างจริงจัง	54	59.34
2. การได้รับการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนาจากผู้บริหาร โดย . . .		
- การดูแลเอาใจใส่และที่ชมผลงานอย่างทั่วถึงสม่ำเสมอ	37	40.66
- ให้คำปรึกษาและช่วยแก้ปัญหาอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง	45	49.45
- เพื่อนครูตระหนักและเห็นความสำคัญของพระพุทธศาสนา	44	48.35
- ผู้บริหารดูแลนักเรียนให้ตั้งใจเรียนและสามารถนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ได้	59	64.83
- ผู้ปกครองชื่นชมและตระหนักในความสำคัญของหลักสูตรพระพุทธศาสนา	31	34.07
- ได้รับการส่งเสริมให้เข้ารับการอบรม / สัมมนา หากความรู้เพิ่ม	30	32.97
- ได้รับงบประมาณสนับสนุนและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ	20	21.98
- ได้รับความดีความชอบจากผลงานที่ปฏิบัติ	20	21.99

จากตารางที่ 24 พบว่า ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 59.34 ตอบว่า การนิเทศ และติดตามผลการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา จะมีประโยชน์สูงสุด เมื่อผู้บริหารโรงเรียนนำผลที่ได้รับ จากการนิเทศมาปรับปรุง / พัฒนาการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนาอย่างจริงจัง รองลงมาร้อยละ 50.55 ตอบว่า เมื่อมีบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับหลักการนิเทศและหลักสูตรพระพุทธศาสนา สำหรับการได้รับการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนาจากผู้บริหารนั้น ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 64.83 ตอบว่า นักเรียนตั้งใจเรียนและสามารถนำหลักธรรม ไปประยุกต์ใช้ได้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 25 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนพระพุทธศาสนา จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร

ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร	จำนวน (N = 91)	ร้อยละ
1. ปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมตัวในการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา		
ไม่มีปัญหา	60	65.93
มีปัญหา ได้แก่ . . .	31	34.06
- ไม่เคยเข้ารับการอบรม / สัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรพระพุทธศาสนา	21	67.74
- ขาดความสนใจและไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารในการส่งเข้ารับการฝึกอบรมและการให้คำปรึกษา แนะนำ	6	19.35
- ไม่ได้รับข่าวสารการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรพระพุทธศาสนา	21	67.71
- ไม่มีเวลาเตรียมการ เนื่องจากมีงานอื่นต้องรับผิดชอบมาก	13	41.94
2. ปัญหาจากการได้รับมอบหมายให้สอนพระพุทธศาสนา		
ไม่มีปัญหา	73	80.21
มีปัญหา ได้แก่ . . .	18	19.78
- ไม่สนใจที่จะสอน	7	38.89
- ไม่มีความรู้และทักษะในการสอนพระพุทธศาสนา	8	44.44
- ไม่มีวุฒิทางพระพุทธศาสนา	11	61.11
- เพื่อนครูไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ	2	11.11
- นักเรียนไม่ให้ความสนใจและไม่ตั้งใจเรียน	7	38.89

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร	จำนวน (N = 91)	ร้อยละ
3. ปัญหาจากการจัดตารางสอนของทางโรงเรียน		
ไม่มีปัญหา	70	76.92
มีปัญหา ได้แก่ . . .	21	23.08
- ผู้รับผิดชอบจัดคาบเวลาไม่ครบตามโครงสร้างของหลักสูตร	4	19.05
- จัดให้สอนพระพุทธศาสนาในช่วงบ่ายทำให้นักเรียนเบื่อ	14	66.67
- สอนได้ไม่ตรงตามตารางเวลาที่กำหนด	4	19.05
- ต้องสอนหลายระดับชั้น ไม่มีเวลาเตรียมการสอน	12	57.14
4. ปัญหาจากการเตรียมสื่อการเรียนการสอนตามหลักสูตร พระพุทธศาสนา ของทางโรงเรียน		
ไม่มีปัญหา	65	71.43
มีปัญหา ได้แก่ . . .	26	28.57
- ได้รับจากหน่วยงานต้นสังกัดล่าช้าและมีจำนวนไม่เพียงพอ	10	38.46
- ขาดงบประมาณในการดำเนินการด้านสื่อการเรียนการสอน	19	73.08
- ขาดความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียน	9	34.62
- สื่อที่มีไม่สอดคล้องและไม่เหมาะสมกับเนื้อหาพระพุทธศาสนา	5	19.23
- โรงเรียนไม่มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการผลิต และการใช้สื่อการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา	14	53.85
- ไม่มีความรู้และทักษะในการผลิตสื่อ	12	46.15

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร	จำนวน (N = 91)	ร้อยละ
5. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร พระพุทธศาสนา คือ . . .		
ไม่มีปัญหา	63	69.23
มีปัญหา ได้แก่	28	30.77
- ขนาดของห้องเรียนคับแคบไม่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน	15	53.57
- จำนวนห้องเรียนมีไม่เพียงพอ ไม่สามารถจัดห้องจริยศึกษาได้	18	64.29
- ผู้บริหารไม่สนับสนุนในการจัดเตรียมสถานที่	5	17.86
- ขาดงบประมาณในการจัดตกแต่งสภาพแวดล้อมในห้องให้เอื้อต่อ การจัดการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา	13	46.43
- ที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ท่ามกลางมลพิษต่าง ๆ ไม่เอื้ออำนวยต่อการจัด สถานที่	9	32.14
- ทางวัดใกล้เคียงไม่ให้ความร่วมมือช่วยเหลือเอื้อเพื่อสถานที่	2	7.14
6. ปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณในการดำเนินการใช้หลักสูตร พระพุทธศาสนา		
ไม่มีปัญหา	70	76.92
มีปัญหา ได้แก่ . . .	21	23.80
- ขาดงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	14	66.67
- งบประมาณที่ได้รับจากทางโรงเรียนมีไม่เพียงพอในการดำเนินการ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา	17	80.95

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร	จำนวน (N = 91)	ร้อยละ
7. ปัญหาเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์หลักสูตรพระพุทธศาสนา		
ช่องทางโรงเรียน		
ไม่มีปัญหา	71	78.02
มีปัญหา ได้แก่	20	21.98
- โรงเรียนขาดการวางแผนการประชาสัมพันธ์หลักสูตร	14	70.00
- ผู้รับผิดชอบการประชาสัมพันธ์ ขาดความรู้และทักษะในการดำเนินการ	9	45.00
- ผู้บริหารไม่สนับสนุนและไม่เห็นความสำคัญในการประชาสัมพันธ์	2	10.00
- ขาดงบประมาณในการดำเนินการ	8	40.00
- ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญ	12	60.00

จากตารางที่ 25 พบว่า ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 65.93, ร้อยละ 80.21, ร้อยละ 76.92, ร้อยละ 71.43, ร้อยละ 69.23, ร้อยละ 76.92 และร้อยละ 78.02 ตอบว่าไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมตัวในการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา การที่ได้รับมอบหมายให้สอนพระพุทธศาสนา การจัดทำตารางสอนช่องทางโรงเรียน การจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนาของทางโรงเรียน สถานที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา งบประมาณในการดำเนินการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา และการประชาสัมพันธ์หลักสูตรพระพุทธศาสนา ตามลำดับ

สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมตัวในการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ร้อยละ 34.06 ตอบว่ามีปัญหา โดยในจำนวนนี้ ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ ร้อยละ 67.74 จำนวนเท่ากัน ตอบว่า ไม่เคยเข้ารับการอบรม / สัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรพระพุทธศาสนา และไม่ได้ข่าวสารการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรพระพุทธศาสนา ส่วนปัญหาเกี่ยวกับสถานที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 64.29 และร้อยละ 53.57 ตอบว่าจำนวนห้องเรียนมีไม่เพียงพอ ไม่สามารถจัดห้องจริยศึกษาได้ และขนาดของห้องเรียนคับแคบ ไม่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน

ตารางที่ 26 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนพระพุทธศาสนา จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการให้หลักสูตรพระพุทธศาสนา ด้านงานดำเนินการเรียน-การสอนตามหลักสูตร

ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร	จำนวน (N = 91)	ร้อยละ
1. ปัญหาในการจัดทำแผนการสอนตามหลักสูตรสอนพระพุทธศาสนา		
ไม่มีปัญหา	66	72.53
มีปัญหา ได้แก่ ...	25	27.47
- เอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรไม่เพียงพอ	19	76.00
- ตัวอย่างแผนการสอนในคู่มือหลักสูตรพระพุทธศาสนามีน้อยและไม่ชัดเจน	17	68.00
- เขียนแผนการสอนได้ไม่ชัดเจน / ไม่ครอบคลุม เพราะเนื้อหา ยากและลึกซึ้ง	6	24.00
- หนังสือเกี่ยวกับพระพุทธศาสนามีไม่เพียงพอ	12	48.00
- ไม่มีเวลาศึกษาค้นคว้าและจัดทำแผนการสอน	12	48.00

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ดำเนินงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร	จำนวน (N = 91)	ร้อยละ
2. ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร		
พระพุทธศาสนา		
ไม่มีปัญหา	70	76.92
มีปัญหา ได้แก่ . . .	21	23.08
- ผู้บริหารไม่ให้ความสนใจและไม่สนับสนุนเท่าที่ควร	13	61.90
- ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	4	19.04
- ไม่ได้รับการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียน- การสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา	12	57.14
- เนื้อหาพระพุทธศาสนาตามหลักสูตรมีมากและลึกซึ้ง ยากต่อการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน	8	38.10
- นักเรียนไม่ให้ความสนใจ / ไม่ตั้งใจเรียน	14	66.67
- ขาดความรู้และทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พระพุทธศาสนา	10	47.62
- กิจกรรมที่เสนอแนะไว้ในคู่มือหลักสูตรพระพุทธศาสนามีน้อย และยังไม่ชัดเจน	15	71.43

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร	จำนวน (N = 91)	ร้อยละ
3. ปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอนตามหลักสูตร		
พระพุทธศาสนา		
ไม่มีปัญหา	57	62.64
มีปัญหา ได้แก่ . . .	34	37.36
- อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนพระพุทธศาสนามีไม่เพียงพอ	23	67.65
- ขาดห้องจริยศึกษาเพื่อฝึกกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา	22	64.71
- ไม่มีความถนัดและขาดทักษะในการผลิตสื่อตามหลักสูตร		
พระพุทธศาสนา	19	55.88
- สื่อการสอนที่ทางโรงเรียนมีไม่สอดคล้อง / ไม่เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน	5	14.71
- ทางโรงเรียนจัดหาสื่อตามความต้องการของครูไม่ได้	10	29.41
- ไม่มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการผลิตสื่อตามหลักสูตร		
พระพุทธศาสนา	22	64.71
- ขาดงบประมาณในการดำเนินการเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน	16	47.06
4. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรพระพุทธศาสนา		
ไม่มีปัญหา	65	71.43
มีปัญหา ได้แก่ . . .	26	28.57
- ขาดงบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ	17	65.38
- ขาดความร่วมมือสนับสนุนจากผู้บริหารและบุคลากร ในโรงเรียน	9	34.62
- มีเวลาในการจัดกิจกรรมน้อย	24	92.31
- ขาดความร่วมมือจากผู้ปกครองและนักเรียน	13	50.00

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ดำเนินงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร	จำนวน (N = 91)	ร้อยละ
5. ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร		
พระพุทธศาสนา		
ไม่มีปัญหา	68	74.73
มีปัญหา ได้แก่ . . .	23	25.27
- ขาดเครื่องมือวัดและประเมินผล	20	86.96
- ขาดความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินผล	9	39.13
- การวัดและประเมินผลการเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านความรู้สึก ทำได้ยาก	17	73.91
- เวลาสอนน้อย จึงไม่มีเวลาทำการวัดและประเมิน	9	39.13
- ไม่มีเวลาสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล	16	69.57

จากตารางที่ 26 พบว่า ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 72.53, ร้อยละ 76.92, ร้อยละ 62.64, ร้อยละ 71.43 และร้อยละ 74.73 ตอบว่า ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา การให้สื่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรพระพุทธศาสนา และการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ตามลำดับ

ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการให้สื่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ร้อยละ 37.36 ตอบว่ามีปัญหา โดยในจำนวนนี้ ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 67.65 มีปัญหาในเรื่องอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาไม่เพียงพอ รองลงมา ร้อยละ 64.71 จำนวนเท่ากัน ตอบว่าขาดห้องจริยศึกษาเพื่อฝึกกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา และไม่มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการผลิตสื่อตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา และร้อยละ 55.82 ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาตอบว่า ไม่มีความแน่ชัดและขาดทักษะในการผลิตสื่อตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา

ตารางที่ 27 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนพระพุทธศาสนา จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ปัญหาการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร	จำนวน (N = 91)	ร้อยละ
1. ปัญหาด้านการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา		
ไม่มีปัญหา	64	70.33
มีปัญหา ได้แก่ ...	27	29.67
- ไม่ได้รับการนิเทศและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง	25	92.59
- ผู้รับผิดชอบการนิเทศขาดความรู้เกี่ยวกับหลักการนิเทศและความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรพระพุทธศาสนา	8	26.63
- ขาดบุคลากรดำเนินการนิเทศ	16	59.26
- ผู้รับผิดชอบไม่มีการนำผลจากการนิเทศมาปรับปรุง การจัดการเรียนการสอน	7	25.93
- ไม่มีการนิเทศและติดตามผลจากหน่วยงานต้นสังกัด	20	74.07
2. ปัญหาเกี่ยวกับการได้รับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานสอนพระพุทธศาสนา		
ไม่มีปัญหา	79	86.81
มีปัญหา ได้แก่ ...	12	13.19
- ไม่ได้รับการยกย่องชมเชยผลงาน	8	66.67
- ต้องรับภาระมากกว่าครูคนอื่น	4	33.33
- ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับหลักสูตรพระพุทธศาสนา	5	41.67
- เพื่อนครูไม่ให้ความสนใจและไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน	6	50.00
- ขาดผู้ให้คำแนะนำปรึกษา	9	75.00

จากตารางที่ 27 พบว่า ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 70.33 และร้อยละ 86.81
ตอบว่า ไม่มีปัญหาด้านการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา และการได้รับขวัญ
และกำลังใจในการปฏิบัติงานสอนพระพุทธศาสนา ส่วนปัญหา
ด้านการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ร้อยละ 29.67

ตอบว่ามีปัญหา โดยในจำนวนนี้ ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 92.59 ตอบว่า ไม่ได้รับการนิเทศและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง รองลงมาร้อยละ 74.07 และร้อยละ 59.26 ตอบว่า ไม่มีการนิเทศและติดตามผลจากหน่วยงานต้นสังกัด และขาดบุคลากรดำเนินการนิเทศ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของครูผู้สอน พระพุทธศาสนา ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร รายละเอียด ของผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของครูผู้สอน พระพุทธศาสนา นำเสนอดังตารางที่ 28 ถึง 30

ตารางที่ 28 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนพระพุทธศาสนา จำแนกตามพฤติกรรม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน (N = 38)	ร้อยละ
1. ครูชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนเสมอ	38	100.00
2. ครูทดสอบความรู้พื้นฐานของนักเรียนก่อนทำการสอน	21	55.26
3. ครูวางแผนการจัดกิจกรรมร่วมกับนักเรียน	8	21.05
4. ครูเล่าเรื่อง / เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนหรือนิทานธรรมะ ให้นักเรียนฟัง	26	68.42
5. ครูยกตัวอย่างเรื่องใกล้ตัวมาประกอบบทเรียน	30	78.95
6. ครูให้นักเรียนดูภาพประกอบบทเรียน แล้วทำกิจกรรมตามที่ครู กำหนด	26	68.42
7. ครูให้นักเรียนเล่นเกม หรือร้องเพลงที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับบทเรียน	21	55.26
8. ครูซักถามปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องในบทเรียน	34	89.47
9. ครูสร้างสถานการณ์ให้นักเรียนคิดและแก้ปัญหา	32	84.21
10. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและซักถาม	38	100.00
11. ครูและนักเรียนช่วยกันรวบรวมประเด็นสำคัญจากเนื้อหาที่เรียน	31	88.58
12. ครูให้นักเรียนช่วยกันอภิปราย วิเคราะห์ ตัดสินและสรุปหาคำตอบ	34	89.47
13. ครูสาธิตขั้นตอนการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนแล้วให้นักเรียน ปฏิบัติตาม	28	73.68
14. ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง ตามสภาพการณ์ต่าง ๆ เช่น การแสดงความเคารพ การฝึกสมาธิ	25	65.79
15. ครูนิมนต์พระภิกษุมาบรรยายธรรมที่โรงเรียน	3	7.89
16. ครูนำนักเรียนไปร่วมพิธีทางพระพุทธศาสนาที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น	2	5.26

ตารางที่ 28 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (N = 38)	ร้อยละ
17. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าและทำรายงานมาส่ง	14	36.84
18. ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม	27	71.05
19. ครูให้นักเรียนทำรายงานเป็นรายบุคคล	30	78.95
20. ครูให้กำลังใจหรือเสริมแรงแก่นักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมขณะจัดการเรียนการสอน	32	84.21
21. ครูใช้คำพูดไพเราะ สุภาพ ยิ้มแย้ม แจ่มใสกับนักเรียน	38	100.00
22. ครูยกตัวอย่างนักเรียนที่ประพฤติปฏิบัติตนถูกต้อง เพื่อเป็นการให้กำลังใจและกระตุ้นให้คนอื่นปฏิบัติตาม	28	73.68
23. ครูคอยสังเกตการปฏิบัติกิจกรรม และคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือนักเรียน	38	100.00
24. ครูติดตามแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง	31	81.58
25. ครูทำการสอนตามขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน คือขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป	31	81.58

จากตารางที่ 28 พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ครูผู้สอนพระพุทธรักษาทุกคนมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกัน ได้แก่ มีการชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนสอน เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและซักถาม ใช้คำพูดไพเราะ สุภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใสกับนักเรียน และคอยสังเกตการปฏิบัติกิจกรรม และคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือนักเรียน รองลงมาร้อยละ 89.47 จำนวนเท่ากัน ครูผู้สอนพระพุทธรักษาซักถามปัญหาที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่องในบทเรียน และให้นักเรียนช่วยกันวิพากษ์ วิจารณ์ ตัดสินและสรุปหาคำตอบ ร้อยละ 89.58 ครูและนักเรียนช่วยกันรวบรวมประเด็นสำคัญจากเนื้อหาที่เรียน ร้อยละ 84.21 จำนวนเท่ากัน ครูสร้างสถานการณ์ให้นักเรียนคิดและแก้ปัญหา และให้กำลังใจหรือเสริมแรงแก่นักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมขณะจัดการเรียนการสอน และร้อยละ 81.58 จำนวนเท่ากัน ครูติดตามแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง และครูทำการสอนตามขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน คือขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป ส่วนพฤติกรรมของครูผู้สอนพระพุทธรักษาที่พบน้อยที่สุดร้อยละ 7.89 และร้อยละ 5.26 ได้แก่ การนิมนต์พระภิกษุมาบรรยายธรรมที่โรงเรียน และการนำนักเรียนไปร่วมพิธีทางพระพุทธรักษาที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น

ตารางที่ 29 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนพระพุทธศาสนา จำแนกตามพฤติกรรมการจัดสื่อการเรียนการสอน

การจัดสื่อการเรียนการสอน	จำนวน (N = 38)	ร้อยละ
1. ครูเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมก่อนทำการสอน	26	68.42
2. ครูใช้สื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์	20	52.63
3. ครูใช้สื่อที่มีขนาดเหมาะสม มองเห็นได้ชัดเจน	24	63.16
4. ครูใช้สื่อจำนวนเพียงพอกับนักเรียน	11	28.95
5. ครูใช้สื่อที่กระตุ้นและสร้างความสนใจของนักเรียน	20	52.63
6. ครูใช้สื่อที่ผลิตจากวัสดุเหลือใช้หรือทรัพยากรในห้องถิ่น	24	63.16
7. ครูดูแลรักษาสื่อให้อยู่ในสภาพดีและนำมาใช้สอนได้อีก	26	68.42
8. ครูเป็นผู้ใช้สื่อประกอบการสอน	18	47.37
9. ครูให้นักเรียนเป็นผู้ใช้สื่อ	9	23.68
10. ครูและนักเรียนใช้สื่อร่วมกัน	24	63.16
11. สื่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนาที่ครูใช้ประกอบการสอนในห้องเรียน ได้แก่ . . .		
- ตำราและเอกสารประกอบการเรียน	34	89.47
- หนังสือส่งเสริมการอ่าน	9	23.68
- หนังสือเสริมประสบการณ์พระพุทธศาสนา และจริยธรรม	11	28.95
- พุทธประวัติประกอบภาพสำหรับเยาวชน	8	21.05
- นิทานชาดก	5	13.16
- การ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม	4	10.52
- ชุดสื่อสำเร็จรูปจรรยาภิเษกเพื่อพัฒนาคุณธรรม ระดับประถมศึกษา	18	47.37
- รูปภาพประกอบการเรียน	20	52.63
- แผนภูมิ / แผนที่	3	7.89
- วิทยู	4	10.52
- โทรทัศน์	8	21.05

ตารางที่ 29 (ต่อ)

การจัดสื่อการเรียนการสอน	จำนวน (N = 38)	ร้อยละ
- วิดีทัศน์	12	31.58
- สไลด์พร้อมเครื่องฉาย	-	-
- เครื่องฉายข้ามศีรษะ	-	-
- ของจริง	7	18.42
- ของจำลอง	3	7.89

จากตารางที่ 29 พบว่าในการจัดสื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ส่วนใหญ่ ร้อยละ 68.42 จำนวนเท่ากับ เตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมก่อนทำการสอน และดูแลรักษาสื่อให้อยู่ในสภาพดี และนำมาใช้สอนได้อีก รองลงมา ร้อยละ 63.16 จำนวนเท่ากับ ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ใช้สื่อที่มีขนาดเหมาะสม มองเห็นได้ชัดเจน ใช้สื่อที่ผลิตจากวัสดุเหลือใช้หรือทรัพยากรในท้องถิ่น และครูและนักเรียนใช้สื่อร่วมกัน ตามลำดับ

สำหรับสื่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนาที่ครูใช้ประกอบการสอน ในห้องเรียน พบว่า ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ ร้อยละ 89.47 ใช้ตำราและเอกสารประกอบการเรียน รองลงมา ร้อยละ 52.63 และร้อยละ 47.37 ใช้รูปภาพประกอบการเรียน และใช้ชุดสื่อสำเร็จรูปวิจัยศึกษา เพื่อพัฒนาคุณธรรม ระดับประถมศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 30 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนพระพุทธศาสนา จำแนกตามพฤติกรรม การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน	จำนวน (N = 38)	ร้อยละ
1. ครูชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการที่จะใช้ในการวัดและประเมินผล ให้นักเรียนทราบ	38	100.00
2. ครูวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนก่อนทำการสอน	9	23.68
3. ครูวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนระหว่างทำการสอน	3	7.89
4. ครูวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนหลังทำการสอน	28	73.68
5. ครูมีการวัดและประเมินผลการเรียนพฤติกรรมด้านความรู้ - ความคิด	20	52.63
6. ครูมีการวัดและประเมินผลการเรียนพฤติกรรมด้านความรู้สึก	15	39.47
7. ครูมีการวัดและประเมินผลการเรียนพฤติกรรมด้านการปฏิบัติ	25	65.79
8. ครูใช้วิธีการวัดและประเมินผล ได้แก่ . . .		
- การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน	15	39.47
- การสนทนาซักถาม	38	100.00
- การทดสอบโดยการถามตอบด้วยวาจา	14	36.84
- การทดสอบโดยการเขียนตอบ	20	52.63
- การให้สอบภาคปฏิบัติ	25	65.79
- การให้ส่งผลงานตามที่ได้รับมอบหมาย	29	76.32
- การให้รายงานตนเอง	12	31.58
- การให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด	31	81.58

จากตารางที่ 30 พบว่า การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนนั้น ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาทุกคน มีพฤติกรรมที่สอดคล้องกันคือชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการที่จะใช้ในการวัดและประเมินผลให้นักเรียนทราบ รองลงมาครูผู้สอนพระพุทธศาสนาร้อยละ 73.68 วัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนหลังทำการสอน สำหรับพฤติกรรมที่ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาทำการวัด

และประเมินผลการเรียนของนักเรียนนั้น พบว่า ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ร้อยละ 65.79
 วัดและประเมินผลการเรียนในด้านพฤติกรรมด้านกมลปฏิบัติ รองลงมาร้อยละ 52.63 และร้อยละ 39.47
 วัดและประเมินผลการเรียนในด้านพฤติกรรมด้านความรู้ - ความคิด และพฤติกรรมด้านความรู้สึกล
 ตามลำดับ ส่วนวิธีการวัดและประเมินผลที่ครูใช้นั้น ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาทุกคนใช้การสนทนาซักถาม
 รองลงมาร้อยละ 81.58, ร้อยละ 76.32, ร้อยละ 65.79 และร้อยละ 52.63 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด
 ให้ส่งผลงานตามที่ได้รับมอบหมาย ให้สอบภาคปฏิบัติ และทดสอบโดยการเขียนตอบ ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการปฏิบัติงานของครูในเรื่องการจัดทำ
แผนการสอน นำเสนอดังตารางที่ 31

ตารางที่ 31 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนพระพุทธศาสนาจำแนกตามการปฏิบัติงานของครู
ในเรื่องการจัดทำแผนการสอน

การปฏิบัติงานของครูในการจัดทำแผนการสอน	จำนวน (N = 14)	ร้อยละ
1. การดำเนินงานของครูในการจัดทำแผนการสอนตามหลักสูตร พระพุทธศาสนา		
1.1 เขียนสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่สอน	14	100.00
1.2 เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ของเรื่องที่สอน	14	100.00
1.3 ระบุขั้นตอนการสอนไว้ในแผนการสอน	14	100.00
1.4 กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ในแผนการสอน	14	100.00
1.5 เลือกใช้วิธีสอนที่หลากหลาย	10	71.43
1.6 กำหนดสื่อและอุปกรณ์การสอนที่ใช้ประกอบการ สอนในแต่ละแผน	14	100.00
1.7 กำหนดวิธีการวัดและประเมินผลในแต่ละ แผนการสอน	14	100.00
2. ลักษณะของแผนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ที่ครูจัดทำ		
2.1 จัดทำครบทุกเนื้อหา	14	100.00
2.2 จัดทำเป็นบางเนื้อหา	-	-
2.3 เนื้อหาที่จัดทำตรงตามหลักสูตรในปัจจุบัน	14	100.00
2.4 จัดทำแผนการสอนไว้เป็นปัจจุบัน	14	100.00
2.5 จัดทำแผนการสอนไว้แต่ไม่ตรงตามหลักสูตร ในปัจจุบัน	-	-
2.6 ใช้แผนการสอนพระพุทธศาสนาของสำนักพิมพ์ ต่าง ๆ ประกอบการสอน	9	64.29

ตารางที่ 31 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของครูในภาระงานตามแผนการสอน	จำนวน (N = 14)	ร้อยละ
3. ลักษณะของกิจกรรมที่ครูเสนอไว้ในแผนการสอน		
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละแผน	14	100.00
3.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	14	100.00
3.3 ครูสามารถปฏิบัติได้	14	100.00
3.4 นักเรียนสามารถปฏิบัติได้	14	100.00
3.5 เหมาะสมกับคาบเวลาเรียนที่กำหนด	10	71.43
3.6 กระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงออกและมีส่วนร่วม	12	85.71
3.7 ฝึกฝนวิธีการแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ แก่นักเรียน	8	57.14
3.8 ฝึกฝนวิธีการแก้ปัญหาแก่นักเรียน	14	100.00
3.9 ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	14	100.00
3.10 พัฒนานักเรียนทั้งด้านกาย วาจา และใจ	14	100.00
3.11 เป็นแนวทางให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับไป ประยุกต์ ใช้ในชีวิตประจำวัน	14	100.00
4. สื่อการเรียนการสอนที่ครูเสนอไว้ในแผนการสอน		
4.1 มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนการสอน	14	100.00
4.2 มีความสัมพันธ์กับเนื้อหา	14	100.00
4.3 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	14	100.00
4.4 ช่วยให้นักเรียนเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้บทเรียน	14	100.00
4.5 หาได้ง่ายและใช้วัสดุจากท้องถิ่น	12	85.71
4.6 มีความหลากหลาย	14	100.00
4.7 ตอบสนองจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละแผน	14	100.00

ตารางที่ 31 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของครูในการจัดทำแผนการสอน	จำนวน (N = 14)	ร้อยละ
5. การวัดและประเมินผลการเรียนที่ครูกำหนดไว้ในแผนการสอน		
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละแผน	14	100.00
5.2 วัดพฤติกรรมด้านความรู้ - ความคิด	14	100.00
5.3 วัดพฤติกรรมด้านความรู้สึกรัก	14	100.00
5.4 วัดพฤติกรรมด้านการปฏิบัติ	14	100.00
5.5 มีวิธีการวัดและประเมินผลหลายวิธี	14	100.00

จากตารางที่ 31 พบว่า การปฏิบัติงานของครูในการจัดทำแผนการสอนนั้น ในเรื่อง การดำเนินงานของครูในการจัดทำแผนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ทุกคน เขียนสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่สอน เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ของเรื่องที่สอน ระบุขั้นตอน การสอนไว้ในแผนการสอน กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ในแผนการสอน กำหนดสื่อ และอุปกรณ์การสอนที่ใช้ประกอบการสอนในแต่ละแผน และกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล ในแต่ละแผนการสอน สำหรับลักษณะของแผนการสอนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนาที่ครูจัดทำ พบว่า ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาทุกคน จัดทำครบทุกเนื้อหา เนื้อหาที่จัดทำตรงตามหลักสูตรในปัจจุบัน จัดทำแผนการสอนไว้เป็นปัจจุบัน

ส่วนลักษณะของกิจกรรมที่ครูเสนอไว้ในแผนการสอน ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาทุกคน เสนอกิจกรรมไว้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละแผน สอดคล้องกับเนื้อหา ครูสามารถ ปฏิบัติได้ นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ ผักผ่อนวิธีการแก้ปัญหาแก่นักเรียน ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง พัฒนานักเรียนทั้งด้านกาย วาจา และใจ และเป็นแนวทางให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ ใช้ในชีวิตประจำวัน สำหรับกิจกรรมที่ครูเสนอไว้ในแผนการสอนจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 57.14 ได้แก่ ผักผ่อนวิธีการแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ แก่นักเรียน

ในเรื่องสื่อการเรียนการสอนที่ครูเสนอไว้ในแผนการสอนนั้น ครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ทุกคนเสนอสื่อที่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์กับเนื้อหา เหมาะสมกับวัย ของผู้เรียน ช่วยให้นักเรียนเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้บทเรียน มีความหลากหลายและตอบสนอง จุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละแผน

สำหรับการวัดและประเมินผลการเรียนเพื่อรู้กำหนดไว้ในแผนการสอน ครูผู้สอน
พระพุทธศาสนาทุกคน กำหนดไว้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละแผนวัดพฤติกรรม
ด้านความรู้ - ความคิด วัดพฤติกรรมด้านความรู้ลึก วัดพฤติกรรมด้านการปฏิบัติ และมีวิธีการวัด
และประเมินผลหลายวิธี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย